

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

Փոխուեցալ Նախագահը, Համակարգը Մնաց Նոյնը

Արմեն Սարգսեան ստանձնեց Հայաստանի նախագահի պաշտօնը, սակայն սահմանփակ լիազօրութիւններով: Ապրիլ 17-ին, անցում կատարելով խորհրդարանական կառավարման ձեւին, Ազգային ժողովը պիտի ընտրէ Հանրապետական կուսակցութեան կողմէ առաջադրուած թեկնածուին: Արդէն իսկ կասկած վեր է, որ վարչապետ պիտի ընտրուի Սերժ Սարգսեանը երկարած գելով իր նախագահութեան տասնամեայ շրջանը եւ շարունակէ մնալ երկրի միահեծան ղեկավարը:

Ընդդիմադիր որոշ խմբաւորումներ կը փորձեն կանխել Սարգսեանի վարչապետութիւնը ու կը պատրաստուին փողոցային պայքար սկսիլ, յոյս ունենալով ապահովել ժողովրդային լայն աջակցութիւնը, որ սակայն շատ հաւանական չի թուիր: Ժողովուրդ դժգոհ ըլլալով հանդերձ, մատուած է յուսալքութեան ու կորսնցուցած հաւատքը՝ հաւասարապէս իշխանութեան ու ընդդիմադրութեան հանդէպ:

ՀՀԿ-ի ղեկավարներ զարմանք կը յայտնեն բողոքի ակիբին դէմ, յիշեցնելով բոլորին որ նոր սահմանադրութեան համաձայն, խորհրդարանէն ներս մեծամասնութիւն ունենալով վարչապետ առաջադրելու իրաւունքը վերապահուած է իրենց եւ բոլորը պէտք է հաշտուին այս իրողութեան հետ:

Այս առարկութեան պատասխանելով, ուրիշներ իրաւացիօրէն կը յիշեցնեն, որ նոր Սահմանադրութեան հանրաքուէն առաջ Սերժ Սարգսեան խոստացած էր իր նախագահութեան ժամանակաշրջանի աւարտէն ետք որեւէ պետական պաշտօն չստանձնել եւ շատեր հաւատալով այդ խոստումին, քուէարկեցին սահմանադրական փոփոխութիւններու օգտին: Աւելին, հանրաքուէն, ինչպէս նաեւ անցեալ Ապրիլին կայացած խորհրդարանական ընտրութիւնները անցան բացայայտ խախտումներով եւ Հանրապետականները իրենց այսօրուայ մեծամասնութիւնը ապահովեցին ընտրողներուն վրայ գործադրուած բազմատեսակ ճնշումներուն եւ ընտրակաշառքներու շնորհիւ:

Այս բոլոր հակասական տեսակետները մէկդի դրած, Հայ ժողովուրդը դարձեալ կը գրկուի իր երկրին համար նոր էջ բանալու նուազագոյն իրաւունքէն եւ տարբեր ապագայ կերտելու ձգտումներէն:

Արմեն Սարգսեանի նախագահ ընտրութիւնը դրական քայլ հանդիսանալով հանդերձ, մեծ յոյսեր չեն ներշնչեր Հայաստանի մէջ տիրող կացութեան մէջ դրական փոփոխութիւններ արձանագրելու առումով: Թէեւ ունինք նոր նախագահի դժբախտաբար սակայն, արատաւոր համակարգը կը մնայ անփոփոխ:

«ՄԱՍԻՍ»

Տեղի Ունեցաւ Արմեն Սարգսեանի Երդման Արարողութիւնը՝ Որպէս Հայաստանի Չորրորդ Նախագահ

Ապրիլ 9-ին, Մարգահամերգային համալիրի դահլիճէն ներս կատարուեցաւ Հայաստանի 4-րդ նախագահ՝ Արմեն Սարգսեանի երդման արարողութիւնը՝ Ազգային ժողովի յատուկ նիստի ընթացքին: Ան վեհամօր Աւետարանի եւ Հայաստանի Սահմանադրութեան մայր օրինակի վրայ երդում տուաւ նախագահի բոլոր լիազօրութիւնները կատարել ազգի ընդհանուր շահերէն մեկնելով:

Արմեն Սարգսեան այս առթիւ իր ունեցած ելոյթի ընթացքին խօսեցաւ Հայաստանի առկա խնդիրներու ու անոնց լուծման վերաբերեալ իր տեսլականի մասին: Ան յայտնեց, թէ յաջողութեան հասնելու համար պէտք է առաջարկներ ներկայցնել եւ համախմբուած աշխատիլ եւ ոչ թէ քննադատել: «Միասին պէտք է հետեւողական պայքար մղենք պետական համակարգում, հասարակութեան մէջ, մեր շրջապատում առկա բոլոր բացասական եւ արատաւոր երեւոյթներու դէմ: Կոռուպցիայից (կաշառակերութիւն) մինչեւ սոցիալական (ընկերային) անարդարութիւն, անտարբերութիւնից մինչեւ անպատասխանատուութիւն: Այս անգիջում եւ արդար պայքարում մեզանից իւրաքանչիւրի դերակատարումը անհրաժեշտ է: Մենք կը յաջողենք, եթէ ոչ միայն քննադատենք, այլ նաեւ լուծումներ առա-

Արմեն Սարգսեան Երդման արարողութեան ընթացքին

ջարկենք, եթէ, ջրբաժաններ ստեղծելու փոխարէն, համախմբուենք եւ աշխատենք միասին»:

«Արգելախել արտագաղթը եւ հայրենիք վերադարձնել հայրենակիցներին» շատերին: Ըստ Արմեն Սարգսեանի՝ հաւատքը, վստահութիւնը, արդարութիւնը եւ ամէնօրեայ աշխատանքը կրնան փոխել երկրի վիճակը եւ անգամ կասեցնել արտագաղթը ու նպաստել ներգաղթին:

«Հայաստանը եւ ողջ հայ ժողովուրդը կանգնած է Արցախի

թիկունքին»:

Անդրադառնալով Լեռնային Ղարաբաղի խնդրին՝ Արմեն Սարգսեանը շեշտեց. «Եւ այսօր ոեւէ մէկը թող չկասկածի, որ Հայաստանը եւ ողջ հայ ժողովուրդը կանգնած է Արցախի թիկունքին ու պայքարելու է նրա արդար իրաւունքների համար: Երէկ, այսօր եւ վաղը: Փա՛ռք ու պատի՛ւ մեր ժողովրդին եւ նրա հերոսներին: Փա՛ռք Հայոց յաղթական բանակին», աւարտեց իր խօսքը նոր նախագահ Արմեն Սարգսեանը:

Վատիկանի մէջ Տեղի Ունեցաւ Սուրբ Գրիգոր Նարեկացիի Արձանի Բացման Արարողութիւնը

Նարեկացիի արձանի բացման արարողութիւնը Վատիկանի մէջ

«Տիեզերական եկեղեցուց վարդապետ» հռչակուած Աստուածաշնորհ Սուրբ Գրիգոր Նարեկացիի արձանի բացման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Վատիկանի մէջ՝ Նախագահ Սերժ Սարգսեանի ներկայութեամբ: Բացումը կատարեց Սուրբ Աթոռի Հայաստանի ղեկպան Միքայէլ Մինասեանը:

Շուրջ երկու մեթր բարձրութեամբ պրոնզէ արձանը ձուլուած է Չեխիայի մէջ, որու հեղինակն է Հայաստանի ժողովրդական նկա-

րիչ, քանդակագործ Դաւիթ Երեւանցին, իսկ ճարտարապետը՝ Միքայէլ Հասարթեան:

Այս նախաձեռնութիւնը իրականութիւն դարձած է Միքայէլ Մինասեանի եւ Ռուսիա բնակող յայտնի գործարար Արթուր ձանիբեկեանի բարերարութեամբ եւ Սուրբ Աթոռի Հայաստանի ղեկպանութեան մշակոյթի բաժինի պատասխանատու Վարդան Կարա-

Շար.ը էջ 5

Անթոնի Պուրտէյնի Արցախ Այցը Պիտի Ցուցադրուի Մայիս 20-ին

CNN-ի յայտնի հաղորդավար Անթոնի Պուրտէյն վերջերս այցելած էր Արցախ եւ Հայաստան, ուր ծրագրի պատրաստած էր իր շրջապատութեան մասին:

CNN-ի կողմէ հրատարակուած մամուլային հաղորդագրութեան համաձայն, Պուրտէյնի «Անձանօթ Շրջաններ» յայտագիրի Արցախ եւ Հայաստան այցելութիւնը պիտի ցուցադրուի Մայիս 20-ին:

Հայաստան եւ Արցախ այցելութեան ընթացքին Անթոնի Պուրտէյնին ընկերակցած են Ամերիկահայեր՝ յայտնի երգիչ Սերժ Թանքեան եւ քաղաքագէտ Ռիչըրտ Կիրակոսեան, որ այժմ կ'ապրի Հայաստան:

Հաղորդումի ընթացքին Պուրտէյն կը խօսի տեղացի ժողովուրդի եւ սփիւռքահայութեան գոյատեւման եւ ձեռքբերումներու մասին, հակառակ բազում դժուարութիւններուն:

Բազմաթիւ մրցանակներու արժանացած՝ «Անձանօթ Շրջաններ» յայտագիրը կը յայտնաբերէ տարբեր ժողովուրդներու մշակոյթն ու ճաշատեսակները:

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Արմէն Սարգսեանի Առաջարկը Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին Եւ Ռոբերտ Քոչարեանին

ԿԱՐԻՆԵ ՍԱՐԻԲԵԿԵԱՆ

Հանդիսաւոր երգումից յետոյ Հայաստանի նորընտիր նախագահ Արմէն Սարգսեանը հանդէս եկաւ առաջին նախագահական ելոյթով: Հիմնական շեշտուած տարբերութիւնը Հայաստանի նախորդ նախագահներին ելոյթներին թերեւս այն էր, որ Արմէն Սարգսեանն անուանական յիշատակեց եւ շնորհակալութիւն յայտնեց ՀՀ նախորդ երեք նախագահներին. «Ես մեծապէս գնահատում եմ այն վիթխարի աշխատանքը, որ մեր ժողովրդի տոկոսութեան, համբերութեան եւ հերոսութեան շնորհիւ ու, շատ յաճախ, նաեւ նրա մեծ գրկանքների գնով, վերջին երեք տասնամեակի ընթացքում կատարուել է Հանրապետութեան երեք նախագահների՝ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի, Ռոբերտ Քոչարեանի եւ Սերժ Սարգսեանի ղեկավարութեամբ», - յայտարարել է Արմէն Սարգսեանը:

Պէտք է ընդգծել, որ սա նոր պետականութեան նոր մշակոյթի արմատաւորում է, որովհետեւ եւ Ռոբերտ Քոչարեանն ու Սերժ Սարգսեանը նախագահներին երգմանակալութեանը յաջորդած իրենց ելոյթներում, որպէս կանոն, չեն յիշատակել իրենց նախորդներին: Իհարկէ, պետականութեան մշակոյթը պահանջում է, որ նախագահի երկմտականութեանը ներկայ լինելին Հայաստանի բոլոր 3 նախկին նախագահները, սակայն արարողութեանը մասնակցում էր միայն Սերժ Սարգսեանը: Ռոբերտ Քոչարեանն ու Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը չէին մասնակցում, ինչը տուեալ պարագայում կոնկրետ վերաբերմունքի արտայայտութիւն էր ոչ թէ նորընտիր Արմէն Սարգսեանի, այլ արդէն պաշտօնաթող նախագահ Սերժ Սարգսեանի նկատմամբ: Երկմտականութիւնից անմիջապէս յետոյ պաշտօնապէս տեղեկութիւն տարածուեց, որ Ռոբերտ Քոչարեանը շնորհաւորել է Արմէն Սարգսեանին:

Ինչ վերաբերում է Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին՝ նրա ղեկավարած Հայ ազգային կոնգրեսը Արմէն Սարգսեանի հետ աւելի վաղ կայացած հանդիպումից յետոյ յայտարարել էր, որ Արմէն Սարգսեանի ընտրութիւնը նախագահի պաշտօնում համարում է ոչ լեգիտիմ:

Արմէն Սարգսեանի մօտեցումն

այս հարցում կառուցողական է. նա առաջարկել է փակել հանրապետական կարգերի 100-ամեայ պատմութեան մատեանը եւ խորհրդանշական կերպով սկսել նոր էջից. «Այսօր մեր երկրի եւ ողջ ժողովրդի համար առանցքային է մնում Լեւոնային Ղարաբաղի հակամարտութեան խաղաղ եւ բանակցային կարգաւորումը: Դրա առաջին երաշխիքը, իհարկէ, հզօր Հայաստանը եւ ամուր Արցախն են: Իրօք, արդարացի լուծման հասնելու եւ Արցախի ժողովրդի անքակտելի իրաւունքները լաւագոյնս պաշտպանելու համար մենք պէտք է շարունակենք կերտել ամուր, տնտեսապէս զարգացող ծաղկուն եւ հզօր Հայաստան:

Յանուն այդպիսի Հայաստանի՝ մենք պէտք է ապահովենք մեր քաղաքացու ինքնադրսեւորման համար լաւագոյն միջավայրը: Միասին պէտք է հետեւողական պայքար մղենք պետական համակարգում, հասարակութեան մէջ, մեր շրջապատում առկայ բոլոր բացասական եւ արատաւոր երեւոյթների դէմ: Կոռուպցիայից մինչեւ սոցիալական անարդարութիւն, անտարբերութիւնից մինչեւ անպատասխանատուութիւն: Այս անգիշում եւ արդար պայքարում մեզանից իւրաքանչիւրի դերակատարումը անհրաժեշտ է:

Մենք կը յաջողենք, եթէ ոչ միայն քննադատենք, այլ նաեւ լուծումներ առաջարկենք, եթէ, ջրբաժաններ ստեղծելու փոխարէն, համախմբուենք եւ աշխատենք միասին», - յայտարարել է Արմէն Սարգսեանը:

Նրա այս յորդորը թերեւս ուղղուած էր նախկին նախագահներին եւ իրենց ընդդիմադիր յայտարարող ուժերին: «Աշխատենք միասին», ի դէպ, Ռոբերտ Քոչարեանի կարգախօսն էր, իսկ ջրբաժանի ակնարկը, թերեւս Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին էր ուղղուած, ով իր վաղեմի սովորութեան համաձայն՝ Արմէն Սարգսեանին ի սկզբանէ ոչ լեգիտիմ յայտարարեց:

Ծրագրային առումով Արմէն Սարգսեանի ելոյթում ծրագրային ուղերձներ առանձնապէս չկային, բացառութեամբ՝ թերեւս գիտութեան, կրթութեան եւ նոր տեխնոլոգիաների ոլորտին աջակցելու անձնական պատրաստակամութեան մասին խոստումը:

«ՀԱՅԵԼԻ»

Սերժ Սարգսեանի Կրկնակի Հարուածը. Ահա Եւ Վերջ

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱԼԵԱՆ

Վարչապետ Կարէն Կարապետեանը յայտարարեց այն մասին, որ Սերժ Սարգսեանի հետ Ապրիլի 7-ին տեղի ունեցած հանդիպմանը քննարկել են նաեւ վարչապետի հարցն ու եկել եզրահանգման, որ ճիշտը Սերժ Սարգսեանի վարչապետութիւնն է:

«Չափազանց կարեւոր է սահուն, արդիւնաւէտ եւ ռիսկերը նուազեցնելով անցում կատարել կառավարման նոր համակարգին», յայտարարել է Կարէն Կարապետեանը, հիմնաւորելով, թէ ինչու պէտք է Սերժ Սարգսեանին առաջադրել վարչապետի պաշտօնում: Շաբաթներ առաջ առիթ ունեցել էի ենթադրելու, որ եթէ վարչապետ է առաջադրուում Սերժ Սարգսեանը, ապա առաջադրելու «նախաձեռնութիւնը» թերեւս կ'ընձեռուի Կարէն Կարապետեանին, նրա «դէմքն առաւելագոյնս պահելու» համար:

Փաստացի ընտրուել է հենց այդ տարբերակը, եւ Սերժ Սարգսեանը Կարէն Կարապետեանին ներառելով վարչապետի հարցում որոշում կայացնելու «առաջին շրջանակ», փորձել է հնարաւորինս մեղմել վարչապետի պաշտօնից առաջին փոխվարչապետի պաշտօնի նշանակուելու հանգամանքը:

Հետաքրքիր է, արդեօք Սերժ Սարգսեանը 2016 թուականի Սեպտեմբերին առաջարկելով Կարէն Կարապետեանին վարչապետի պաշտօնը, հենց այդպէս էր պայմանաւորուել նրա հետ, որ 2018-ի Ապրիլին Կարէն Կարապետեանը կ'ասի՝ ճիշտը Սերժ Սարգսեանն է: Թէ՛ չի եղել որեւէ կոնկրետ պայմանաւորութիւն, եւ հարցը թողել են բաց, այսինքն խոշոր հաշուով ոչ ոք ոչ մէկին պարտք չէ, եւ Կարէն Կարապետեանը դեռեւս 2016-ից էր տեղեկացուած ռիսկի մասին: Իհարկէ հազիւ թէ երբեք յստակ իմացուի՝ Կարէն Կարապետեանը խաբուե՞լ է, թէ ոչ:

Միւս կողմից, ի՞նչ մարտահրաւէրների մասին է խօսում Կարապետեանը: Սերժ Սարգսեանը ի՞նչ վտանգներ կամ սպառնալիքներ է դրել նրա առաջ: Երբ Կարապետեանը յայտարարում էր, թէ պատրաստ է լինել 2018-ի Ապրիլի վարչապետ, չգիտե՞ր այդ մարտահրաւէրների եւ սպառնալիքների մասին: Սերժ Սարգսեանը նրան նո՞ր բաներ է յայտնել, թէ հին բաները նոր է յայտնել:

Հարցերն անշուշտ շատ են, իսկ իրավիճակը այդուհանդերձ հետաքրքիր է: Հանգուցալուծումն իրականում ամենեւին պարզունակ չէ: Խոշոր հաշուով, Կարէն Կարապետեանն իհարկէ ստանում է քաղաքական ապտակ, բայց միեւնոյն ժամանակ Սերժ Սարգսեանն ու Կարապետեանը քաղաքական ապտակ են հասցնում Աժ մեծամասնութեանը, որի ներկայացուցիչներն ընդհուպ Ապրիլի 9-ին յայտարարում էին, որ վարչապետի հարցում որոշում դեռ չկայ, եւ կը

քննարկեն ու կ'ասեն մի քանի օրից:

Պարզուած է, որ Սերժ Սարգսեանն ու Կարէն Կարապետեանը դեռ երկու օր առաջ են քննարկել ու որոշել, որ պէտք է լինի Սերժ Սարգսեանը: Այդպիսով, Սարգսեանը հարուածելով, անյարմար դրութեան մէջ դնելով Կարապետեանին, այդուհանդերձ նրան էլ օգնում է իր հետ միասին հերթական անգամ անյարմար դրութեան մէջ դնել ՀՀ-ին: Դա թերեւս վկայում է, որ «նոր ոգու» շուրջ Կարէն Կարապետեանի հետ քննարկումները մնում են ուժի մէջ, եւ Սերժ Սարգսեանը թոյլ չի տալիս, որ ՀՀ-ն «հին ոգին» առաւելութեան հասնի Կարէն Կարապետեանի նկատմամբ:

Իհարկէ դա չի երաշխաւորում ոչինչ, եւ գործնականում չի բացառում, որ, օրինակ մէկ տարի անց էլ Կարէն Կարապետեանը յայտարարի, որ աւելի լիարժէք անցման համար ճիշտ կը լինի, որ առաջին փոխվարչապետ լինի ասենք ինչ որ մէկը ՀՀ գործկոմից: Եւ այդպէս շարունակ, մինչեւ Կարէն Կարապետեանն իջեցուի ընդհուպ ՀՀ դռնապանի կարգավիճակի:

Հետեւաբար շատ հետաքրքիր է, թէ քաղաքականութեան մէջ որն է Կարէն Կարապետեանի այսպէս ասած նահանջի «կարմիր գիծը», կա՞յ այդպիսի գիծ, թէ՞ Կարապետեանը քաղաքականութեան մէջ առաջնորդուել եւ առաջնորդուել է «վարձու աշխատողի»՝ տուեալ դէպքում մենեջերի տրամաբանութեամբ, եւ եթէ օրինակ վաղը աւելի լաւ առաջարկ լինի Գազարյանի համակարգից, նա հետ կը վերադառնայ Ռուսաստան:

«ԼՐԱԳԻՐ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՄՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՅԵԱՏԱՊԱՐԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ
Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.
Name:
Address:
City: State: Zip Code:
Country:
Tel: Email:

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնետիր հոն արտայայտուող բոլոր միտքերը

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Որոշել ենք՝ Սերժ Սարգսեանը Պետք է Լինի Վարչապետ»։ Կարէն Կարապետեան

Վարչապետի պաշտօնակատար Կարէն Կարապետեանը անդրադարձած է Սերժ Սարգսեանի հետ ունեցած հանդիպմանը, պատասխանած է նաեւ ապագայ վարչապետի թեկնածու թեան մասին հարցին եւ յայտնած է իր տեսակէտը։

«Նախագահ Սերժ Սարգսեանին զեկուցել եմ մեր թիմի (աշխատակազմի) կատարած աշխատանքի մասին, քննարկել ենք՝ որտեղ ենք գտնուում, մեր պատկերացմամբ ինչ ապագայ ունենք եւ ինչպէս պէտք է դրան հասնել։ Համոզուած եմ, որ մենք իրականում ունենք շատ լաւ հնարաւորութիւններ մօտակայ տարիներին յաջողութիւններ արձանագրելու համար։ Մեր կանխատեսումներով՝ մենք ունենալու ենք անտեսական աճ, եւ քաղաքական երկխօսութեան պարագայում կարող ենք ֆունդամենտալ, երկար հորիզոնով բարեփոխումներ անել եւ նաեւ յստակ պատկերացում ենք, թէ դրանք ինչպէս պէտք է անենք։

«Այո, անդրադարձել ենք նաեւ վարչապետի թեկնածուի վերաբերեալ հարցին, խօսել ենք Սահմանադրութեան, կառավարման նոր համակարգի մասին։ Համակարծիք էինք, որ երկրի առջեւ կանգնած մարտահրաւէրների եւ խնդիրների պարագայում կառավարման նոր համակարգին սահուն անցումը ապահովելը եւ վերջնական ձեւաւորումը չափազանց կա-

Հրաժարեալ վարչապետ Կարէն Կարապետեան

րեւոր խնդիր է։ Ինչպէս նաեւ հաշուի առնելով վերջին ժամանակահատուածում ներկայիս կառավարման կոնֆիդուրացիայով արձանագրուած յաջողութիւնները՝ որոշել ենք մեր կուսակցական գործընկերներին առաջարկել այս ժամանակահատուածում ներկայիս կառավարման կոնֆիդուրացիան (ձեւը) պահպանել, այսինքն, որպէս առաջին դէմք ներկայացնել Սերժ Սարգսեանի թեկնածութիւնը։

«Որովհետեւ, կրկնում եմ, չափազանց կարեւոր է սահուն, արդիւնաւէտ եւ ռիսկերը (վտանգը) նուազեցնելով անցում կատարել կառավարման նոր համակարգին», - ըսած է հրաժարեալ վարչապետ Կարէն Կարապետեան։

Հանրային Կարծիքի Հարցման Համաձայն՝ Ամենէն Շատ Վարչապետի Պաշտօնին կը Փափաքին Տեսնել Կարէն Կարապետեանը

Հայաստանի GALLUP International միութեան անդամ էՄ Փի ձի ընկերութեան իրականացուցած ընկերային հարցման մասնակիցներու մեծ մասը Ապրիլ 9, 2018ին ետք Հանրապետական կուսակցութեան հնարաւոր թեկնածուներէն վարչապետի պաշտօնին կը փափաքին տեսնել Սերժ Սարգսեանը եւ գործող վարչապետ Կարէն Կարապետեանը։ Սերժ Սարգսեանը առաւել բարձր վարկանիշ ունի երկրի պաշտպանութեան եւ անվտանգութեան ապահովման, Լեւոնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման բանակցութիւններու վարման, արտաքին քաղաքականութեան իրականացման եւ բանակին վերաբերող հարցերու մէջ, Կարէն Կարապետեանի դիրքաւորումը առաւել բարձր է ընկերային-տնտեսական բնոյթի հիմնահարցերու լուծման տեսակէտէն։

Ապրիլ 5-ին լրագրողներու հետ հանդիպման «էմ փի ձի» ընկերութեան տնօրէն Արամ Նավասարդեանը ընդգծած է, որ հարցման մասնակիցներուն տուած են հետեւեալ հարցը. «Համաձայն ՀՀ

նոր Սահմանադրութեան վարչապետի դերակատարումն ունի առաւել մեծ կարեւորութիւն, հաշուի առնելով վերոնշեալը, Հանրապետական կուսակցութեան հնարաւոր թեկնածուներից ո՞ւմ կ'ուզենայիք տեսնել ՀՀ վարչապետի պաշտօնում Ապրիլ 9, 2018ից յետոյ»։

27.3 տոկոսը վարչապետի պաշտօնին կը փափաքին տեսնել Կարէն Կարապետեանը, 24.8 տոկոսը՝ Սերժ Սարգսեանը, 8.6 տոկոսը՝ պաշտպանութեան նախարար Վիգէն Սարգսեանը, 10.9 տոկոսն՝ այլ թեկնածուներ։ ՀՀ-ին վարչապետի պաշտօնին ոչ մէկուն չեն նախատեսած 17.2 տոկոսը, հարցին պատասխանելու դժուարացած է 11.3 տոկոսը։

«Այսպիսով ակնյայտ է, որ ՀՀ-ի մէջ կայ երկու առաջատար թեկնածու՝ Կարէն Կարապետեանը եւ Սերժ Սարգսեանը», - «Արմէնքրես»-ի փոխանցմամբ՝ ըսած է Արամ Նավասարդեանը։

Ընկերային հարցումը իրականացուած է Մարտ 22-23, 2018 թուին Հայաստանի Հանրապետութեան ողջ տարածքին, որուն մասնակցած է 1120 մարդ։

«Կարէն Կարապետեանը Յարմար Պահի Դէն է Շարտուելու»։ Նիկոլ Փաշինեան

Քաղաքական եւ քաղաքացիական նախաակտիւային փուլում ենք, բուն պրոցէսը սկսելու է Ապրիլի 13-ին։ Այս մասին «Առաջին Լրատուական»-ի հետ զրոյցի ընթացքին ըսած է Աժ «ԵԼք» խմբակցութեան ղեկավար, Քաղաքացիական Պայմանագրի անդամ Նիկոլ Փաշինեանը։ «Մենք չենք ասում առնուազն 50 հազար քաղաքացի է պէտք, որ գործողութիւն անենք, եթէ հինգ

հոգի էլ լինի Ազատութեան հրապարակում, գործողութիւն անելու ենք։ Յոյս ունենք Ապրիլի 13-ից 17-ը քաղաքացիների կոնսուլդացիայի մեխանիզմը կ'աշխատի», - ըսած է Փաշինեան։

Անդրադառնալով Կարէն Կարապետեանի յայտարարութեանը, որ վարչապետի պաշտօնին կ'առաջադրեն Սերժ Սարգսեանին, Փաշինեանը նկատեց. «Սերժ Սարգսեանը օգտագործեց Տիրգրան Սարգսեանին ու դէն շարտեց, օգտագործեց ու դէն շարտեց նաեւ Յովիկ Աբրահամեանին։ Կարէն Կարապետեանը չարմար պահի եւս դէն է շարտուելու»։

Ռաֆֆի Յովհաննիսեան. «Սուտը եւ Կեղծիքը, Դժբախտաբար, Շարունակուում է»

Կարէն Կարապետեան վարչապետական պաշտօնի ժամկէտը ամբողջացուցած է եւ առաջարկած է Սերժ Սարգսեանի անունը, որպէս վարչապետ։ «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան հիմնադիր Ռաֆֆի Յովհաննիսեանը «Ազատութեան» հետ զրոյցին այս որակեց «հայ ժողովրդի նուաստացում, խաբէութիւն»։

«Կարէն Կարապետեանը հրաւիրուեց, մասնակցեց քարոզարշաւին՝ բաւական յաջող ձեւով, թէ՛ մշակուցիկ, թէ՛ քաղաքական, թէ՛ PR եղանակներով, եւ ենթադրում էր, որ ընդդիմադիր՝ կեղծիքի, ստի, իմ եւ հայ ժողովուրդի դիտողութիւնները մի կողմ, ինքը կը կարողանայ շարունակել այն գործը, որ ինքը անում էր։ Ես համարում եմ, որ սա նուաստացում է, որ խաբէութիւն է՝ հայ ժողովուրդին, եւ նաեւ իր կողմից, որովհետեւ, վերջին հաշիւով, ինքն էր, որ ղեկավարեց այդ շարժումը հայ նախարարներին», - ըսած է Յովհաննիսեանը։

«Պարոն Սերժ Սարգսեանը խորհրդարանի թեկնածու չէր։ Եւ հիմա արդէն՝ այս նախաշեմին, կարող ենք մտաւախել, որ այստեղ գնում է մի կուսակցութեան եւ մի հոգու իշխանութեան յաւերժացման խնդիր, որը արտացոլում է թէ՛ լրագորութիւնների աւելացմամբ՝ վարչապետի պահով, թէ՛ սեփականութեան, ունեցուածքի աւելացմամբ՝ տուն է, տեղ է, եւ այլն, եւ այլն, եւ ես միայն կարող

«Ժառանգութիւն» կուսակցութեան հիմնադիր Ռաֆֆի Յովհաննիսեան

եմ ցաւել դրա համար», - ընդգծած է Յովհաննիսեանը։

«Ես կարծում եմ, որ այդ սուտը եւ կեղծիքը, ցաւօք սրտի, շարունակուում է։ Յոյսով եմ, որ Սերժ Սարգսեանը ամսի 16-ին կամ 17-ին մեզ շատ գեղեցիկ պետականամէտ, պետական գործիչի անակնկալ կը մատուցի եւ կ'ասի, որ «ես չեմ պետութիւնը, ես կողքն եմ, ես խորհրդական կը լինեմ, ես Անվտանգութեան խորհրդի անդամ կը լինեմ», կամ, չգիտեմ, օգնական։ Բայց այն, որ այսպէս եթէ շարունակուել, կարծում եմ, թէ մեծագոյն սխալ է մեր երկրի համար», - յայտարարած է «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան հիմնադիրը։

Յիշցնենք, որ ըստ նոր Սահմանադրութեան՝ երկրի փաստացի ղեկավարը վարչապետն է։

Հայաստանի Իշխանութիւններու Մինչ Այսօր Տուած Խոստումները Մնացած են Թուղթի Վրայ

Սերժ Սարգսեան նախագահութեան երկրորդ ժամկէտի աւարտէն օրեր առաջ կրկին խօսած է հեռահար ռազմավարական նպատակներու եւ զանտնք իրականացնելու մասին։ 2040 թուականին 4 միլիոնանոց Հայաստան ունենալու համար, ըստ Սերժ Սարգսեանի, պէտք է նախագծեն մինչ 2030 թուականը կեանքի կոչուելիք ծրագիրները։

Տնտեսագէտ Վահագն Խաչատրեան յիշեցուցած է, թէ ցարդ գրուած ռազմավարական ծրագիրներու մէջ նախանշուած թիւերը ու նպատակները մնացած են թուղթի վրայ։ Առհասարակ, տնտեսագէտի խօսքով՝ զարգացման այն ձեւը, որ Հայաստանի մէջ գործած է վերջին տարիներուն, արդէն ամբողջութեամբ սպառած է եւ այլեւս անհնար է երկիրը նոյն ձեւով առաջնորդել։

Քաղաքական մեկնաբան Յակոբ Պատալեանի դիտարկմամբ՝ նախագահ Սերժ Սարգսեանը, ինչպէս եւ 2008 թ. իր նախագահութեան մեկնարկին, այսօր ալ իշխանութեան նոր փուլը սկսած է մեծ նախագիծերու մասին բարձ-

րաձայնելով։ Սակայն բոլոր խոստացուած խոշոր նախագիծերը՝ Իրան-Հայաստան երկաթուղի, նոր աթոմակայան, Համահայկական դրամատուն եւ այլն, չիրականացուեցան եւ մոռացութեան մատնուեցան իշխանութիւններու կողմէ։

Ըստ վերլուծաբանի խօսքի եւ գործի աչպիսի հետեւողական հակադրութիւնը հանրութեան կողմէ կրնայ ակնկալուել որպէս անլուրջ վերաբերմունք եւ ժողովուրդի վստահութիւնը կը նուազի։ Յակոբ Պատալեանը նկատած է նաեւ, որ նախագահի այս ելույթը ոչ միայն ժողովուրդի ապագայի վերաբերեալ յուսադրող ուղերձներ տալու նպատակ ունէր, այլեւ հասցէագրուած էր իշխանութեան որոշակի շրջանակներու։ «Կարծում եմ՝ ամէն ինչ չէ, որ զուտ թատրոն ու ձեւականութիւն է։ Ի վերջոյ, իշխանութիւնն ինքն էլ հասկանում է, որ ճգնաժամն արդէն հենց իրեն է սպառնում, եւ փոխուելու անհրաժեշտութիւնն իշխանութեան համար արդէն կենսական է, դա արդէն ինքապաշտպանական անհրաժեշտութիւն է», - ըսած է Պատալեանը։

մազանովը։ «Չեմ կարծում, որ այստեղ պէտք է սենսացիա փնտռել։ Կուսակցութեան նախագահի եւ առաջին տեղակալի հանդիպման ընթացքում նրանք եկել են նման եզրակացութեան՝ ՀՀ գործադիր մարմնին եւ խորհրդին առաջարկել, որ նախագահ Սերժ Սարգսեանը լինի առաջին դէմք։ Այստեղ ոչ մի արտառոց բան չեմ տեսնում, աւելի շատ տեսնում եմ տրամաբանուած քայլ», - աւելցուցած է Շարմազանովը։

«Չեմ կարծում, որ այստեղ պէտք է սենսացիա փնտռել։ Կուսակցութեան նախագահի եւ առաջին տեղակալի հանդիպման ընթացքում նրանք եկել են նման եզրակացութեան՝ ՀՀ գործադիր մարմնին եւ խորհրդին առաջարկել, որ նախագահ Սերժ Սարգսեանը լինի առաջին դէմք։ Այստեղ ոչ մի արտառոց բան չեմ տեսնում, աւելի շատ տեսնում եմ տրամաբանուած քայլ», - աւելցուցած է Շարմազանովը։

ԼՈՒՐԵՐ

Գերմանիան Օսմանեան Կայսրութեան Զէնք Տրամադրած է Հայոց Ցեղասպանութեան Իրականացման Համար

«Ղաղրեցնել զէնքի առետուորը» նախագիծի հեղինակները կը ներկայացնեն իրենց զեկոյցը

«Համաշխարհային ցանց՝ դադրեցնել զէնքի առետուորը» (Global Net Stop the Arms Trade) նախագիծի նոր զեկոյցի մէջ նշուած է, թէ Հայոց ցեղասպանութեան իրականացման համար Գերմանիան Օսմանեան կայսրութեան զէնք տրամադրած է: Փոխանցած է DW-ն:

Ըստ նախագիծի հեղինակներուն՝ պրուսական սպաները նաեւ դրած են կոտորածի «զաղափարական հիմքերը»: Զեկոյցի մէջ նշուած է, որ թուրքական զօրքերը Հայոց ցեղասպանութեան իրականացման համար օգտագործած են գերմանական Mauser զէնքը եւ այլ զինատեսակներ, իսկ գերմանացի սպաները աշխոյժ աջակցութիւն ցուցաբերած են սպանութիւններու իրականացման համար:

Բազմալեզու համաշխարհային ցանցը կազմուած է աւելի քան 100 կազմակերպութիւններէն:

Զեկոյցի հեղինակ վոլֆկանկ Լանտկրեբերը նշած է, որ տակաւին հարցական է, թէ քանի գերմանական սպաներ մասնակցած սպանութիւններու:

Զեկոյցի մէկ այլ առանցքային

դերակատար է աւագ զօրավար Կոլմար Ֆրեյհեր ֆոն դեր Գոլցը: «Ան ոչ հրապարակաջօրէն, սակայն ընկերներու եւ բարեկամներու շրջանակին մէջ որպէս հայտուեաց դրսեւորուած է: Ոմանք լսած են, թէ ան հայերը «ճարպոտ առեւտրականներ» անուանած է: Ան համոզած է սուլթանին Հայկական հարցին յաւիտեանս վերջ դնելու հարցին մէջ», - գրած է Լանտկրեբերը:

1883 թուականին ան հրապարակած է «Զինուած ժողովուրդ» գիրքը, ուր խօսած է, թէ յետագային դարձած է Հիթլերի դիրքորոշումը: Մասնաւորապէս, խօսքը թշնամիին ոչ միայն պարզապէս յաղթելու եւ յանձնուիլ ստիպելու, այլեւ ամբողջապէս ոչնչացնելու մասին է: Այս դիրքորոշումը դարձած է զաղափարական հիմք, որ անոնք փոխանցած են օսմաններուն, որոնք այդ կիրառած են հայկական հարցի մէջ:

Լանտկրեբերը ընդգծած է, որ նոր հետազօտութիւնը չ'ազատեր Օսմանեան կայսրութիւնը իր մեղքէն, այլ կը լրացնէ պատմութեան բաց մնացած կէտերը:

Ալիեւ Խօսած է Ատրայեյձանի Բանակի Նոր Սպառազինութիւններուն Մասին

«Հայաստանը չի փափաքիր փոխել Լեւոնային Ղարաբաղի մէջ առկա ստատուս քվոն (հաստատուած սահման)», - ռուսական ԹԱՍՍ գործակալութեան տուած հարցազրոյցին պնդած է Իլհամ Ալիեւը եւ աւելցուցած է, թէ պաշտօնական երեւանի դիրքորոշումը այն գլխաւոր խոչընդոտն է, որ թոյլ չի տար, որպէսզի կարգաւորուի դարաբաղեան հակամարտութիւնը:

ԹԱՍՍ գործակալութեան փոխանօրէն, ծագումով պաքուեցի Միխայիլ Գուսմանի հետ զրոյցին Ատրայեյձանի նախագահը նաեւ նշած է. «Յայտարարութիւններով Հայաստանը կը պնդէ, թէ կը ցանկանայ բանակցութիւններ վարել: Իրականութեան մէջ, սակայն, կեղծաւորութիւն է այդ մէկը: Հայաստանը ամէն ինչ կ'ընէ, որպէսզի փակ շրջան ստեղծուի, եւ այս ամէնը վերածուի անվերջ գործընթացի մը: Այդ ոչ մեզի համար ընդունելի է, ոչ ալ միջազգային հանրութեան»: Ալիեւը շարունակած է՝ Պաքուի համար ընդունելի

տարբերակը ՄԱԿ-ի Անվտանգութեան Խորհուրդի չորս բանաձեւերու կատարումն է՝ այսինքն՝ «հայկական ուժերու անյապաղ դուրսբերումը գրաւեալ տարածքներէն»:

Ալիեւը կոչ ուղղած է Միւսկի խումբի համանախագահ պետութիւններուն, որպէսզի աւելի աշխոյժ դիրքորոշում որդեգրեն:

Ան խօսած է նաեւ ատրայեյձանական բանակի վերազինման գործընթացի մասին եւ նշած է, թէ այդ գործընթացը արդէն աւարտին հասած է: «Միջազգային փորձագէտներու եւ կազմակերպութիւններու գնահատմամբ՝ Ատրայեյձանի զինուած ուժերը այսօր աշխարհի 50 ամենամարտունակ ու լաւ սպառազինուած բանակներու շարքին են: Մենք գործնականօրէն աւարտած ենք բանակի վերազինման գործընթացը: Մեր ձեռք բերած սպառազինութիւնը աշխարհի լաւագոյն արտադրանքներն են եւ մեզի ինքնավստահութիւն կը հաղորդէ այս մէկը», - յայտարարած է Ալիեւը:

«Որպէս ՀՀ նախագահ՝ Իմ Խնդիրն Եմ Համարում Հայ-Ռուսական Յարաբերութիւնների Ամրապնդումը», Ըսած է Արմէն Սարգսեան

Հայաստանի նախագահ Արմէն Սարգսեանը առաջին հարցազրոյցը կատարած է Ռուսական ԹԱՍՍ լրատուական գործակալութեան հետ, որու ընթացքին ան, մասնաւորապէս անդրադարձած է հայ-ռուսական յարաբերութիւններուն, դարաբաղեան խնդրին, եւ տնտեսական հարցերու:

«Հայաստանի ու Ռուսաստանի միջեւ յարաբերութիւնները իրապէս կ'առանձնանան դաշնակցային, ռազմավարական բնոյթով, կը ներառեն ամենաբարձր մակարդակով աշխոյժ քաղաքական երկխօսութիւն, արդիւնաւէտ համագործակցութիւն տնտեսական, ռազմական, ռազմատեխնիկական ու հումանիտար (մարդկայնական) ոլորտներում: Ամրապնդում է մեր փոխգործակցութեան խորհրդարանական չափումը», - յայտնած է Արմէն Սարգսեան:

«Ե՞րբ էք նախատեսում ձեր առաջին այցը Ռուսաստանի Դաշնութիւն», այս հարցին ի պատասխան, Սարգսեանը, մասնաւորապէս, նշած է՝ «Բնականաբար, շատ

հետաքրքրուած եմ լինելու, որպէսզի ամենամօտ ժամանակներս Հայաստանի նախագահի կարգավիճակով այցելեմ Մոսկուա: Աւանդաբար, Հայաստանի ղեկավարներն առաջին պաշտօնական այցելութիւնները կատարում են հենց Մոսկուա: Առայժմ կոնկրետ ժամկէտներ չկան»:

«Ինչ նշանակութիւն ունի Ռուսաստանը Ձեզ համար», այս հարցին Սարգսեանը հետեւեալ պատասխանը տուած է՝ «Ինձ համար Ռուսաստանը նախեւառաջ եղբայրական երկիր է, որի հետ մեզ կապում են մեր ժողովուրդների բարեկամութեան ամուր կապերը, որոնք ունեն ոչ մէկ հարիւրամեակի պատմութիւն»: «Որպէս Հայաստանի նախագահ՝ ես, անկասկած, իմ խնդիրն եմ համարում հայ-ռուսական ռազմավարական յարաբերութիւնների յետագայ ամրապնդումը, մեր ժողովուրդների բարեկամութեան ամրապնդումը, մարդկային շփումների զարգացումը», - նաեւ նշած է Արմէն Սարգսեանը:

«Ժողովրդավարութիւնը Մեծամասնութեան Իշխանութիւնը Զէ». ԵՄ Դեսպան

Հայաստանի մէջ Եւրոպական Միութեան պատուիրակութեան ղեկավար Պյոտր Սվիտալսկին յոյս ունի, որ Հայաստանի քաղաքական համակարգի մէջ փոփոխութիւնները կը յանգեցնեն հաւասարակշռուած կուսակցական համակարգի:

Ըստ անոր, խնդիրը բոլորովին կառավարման համակարգի մէջ չէ. «Եւրամիութեան մէջ կան տարբեր կառավարման ձեւերով երկիրներ: Ունինք նախագահական համակարգով երկիրներ, կիսանախագահական համակարգով երկիրներ, խորհրդարանական կառավարման համակարգով երկիրներ, ինչպէս նաեւ գոյութիւն ունին տարբեր տեսակի խորհրդարանական կառավարման համակարգեր՝ մէկպալատանի, երկպալատանի խորհրդարաններով: Խնդիրը, սակայն, համակարգի մէջ չէ: Ամէն երկիր պէտք է մշակէ այն համակարգը, որ կը բխի անոր կարիքներէն ու պայմաններէն: Այստեղ ոչ ոք չի կրնար մշակել իտէլական ձեւը»:

Անդրադառնալով այդ նախադրեալներուն, Սվիտալսկին նշած է, որ առաջին շատ ակնյայտ նախադրեալը իշխանութեան ձեւերու տարանջատման սկզբունքն է: Ան աւելցուցած է. «Երկրորդ տարրը հակալիւններն ու զգալումներն են: Կրկին այդ մէկը հին գիւտ է, ի դէպ՝ ոչ եւրոպական, բայց շատ կարեւոր: Այս ձեւերու միջեւ պէտք է ունենալ լիազօրութիւնները հաւասարակշռելու մեխանիզմներ: Գործադիր իշխանութեան մէջ, օրինակ, ունիք հաւասարակշռող լիազօրութիւններ նախագահի ու վարչապետի միջեւ կամ կրնաք ունենալ հաւասարակշռող լիազօրութիւններ կեղրոնական գործադիր ու տեղական գործադիր մարմիններու միջեւ:

Մէկ այլ շատ կարեւոր տարրը իրաւապահ մարմիններու քաղաքական չէզոքութիւնն է: Այդ շատ կարեւոր է անոնց գործունէութեան վերաբերեալ հանրային վստահութեան համար: Իրաւապահ մար-

Հայաստանի մէջ Եւրոպական Միութեան պատուիրակութեան ղեկավար Պյոտր Սվիտալսկի

միւններ ըսելով նկատի ունիմ դատախազութիւնը, քննչական կոմիտէն, ոստիկանութիւնը, յատուկ ծառայութիւնները եւ այլն: Որովհետեւ այս ուժային կառուցները շատ կարեւոր են: Մարդիկ պէտք է շատ մեծ վստահութիւն ունենան, որ անոնք չեն ծառայեր որեւէ քաղաքական ճամբարի կամ որեւէ քաղաքական կառույցի, անոնք կը ծառայեն պետութեան, հասարակութեան, հասարակ քաղաքացիներուն: Ու այդ շատ կարեւոր է:

Ես լաւատես եմ, որովհետեւ Հայաստանի մէջ իմ երկուքուկէս տարուայ աշխատանքի ընթացքին ես հնարաւորութիւն ունեցած եմ տեսնելու, որ հայերը ազատասէր ժողովուրդ են, անոնք կը սիրեն ըլլալ ազատ, անոնք կը սիրեն ազատ արտայայտուիլ, անոնք կը սիրեն ըլլալ ինքնիշխան: Այնպէս որ, եթէ Դուք ինձի հարցնէք, ես կ'ըսեմ, որ շատ լաւատես եմ Հայաստանի ապագայի համար, որովհետեւ այս առումով դուք չէք տարբերիլ այլ եւրոպացիներէն, որոնց կը ճանաչնամ: Ի հարկէ ունիք ժառանգութիւն, տարբեր գործօններ, որ պէտք է հաշուի առնել, ինչպէս աշխարհաքաղաքական գործօններ: Բայց որպէս ժողովուրդ, որպէս պետութիւն, հին քաղաքակրթութիւն, չեմ կարծեր, որ պէտք է որեւէ թերաբժէքութեան բարդոյթ ունենաք», - ընդգծած է ան:

Թոմաս Տե Վաալ «Արդեօք Հայաստանի մէջ Իշխանափոխութիւնը Փոփոխութիւններով կը Յանգեցնէ»

Բրիտանացի լրագրող Թոմաս տե Վաալ

Բրիտանացի լրագրող, Քարնեգի հիմնադրամի վերլուծաբան Թոմաս տե Վաալը իր յօդուածին մէջ գրած է, որ Հայաստանը իշխանափոխութեան փուլ կը մտնէ եւ այս որոշակի իմաստով փորձ է: Վերլուծաբանը նշած է, որ գործող նախագահ Սերժ Սարգսեանը անցեալին կը հերքէր, թէ ինք կ'ուզէ ստանձնել վարչապետի պաշտօնը, սակայն ամէն ինչ ցոյց կու տայ, որ ինք վարչապետ կը դառնայ:

«Սարգսեանը 2008էն իշխանութեան գլուխ անցած է, եւ դժբախտաբար, երկիրը չի կրնար ողջ ընթացքին նոր առաջնորդ ընտրել: Այնուամենայնիւ, նոր դասաւորուածութիւնը եւ լիազօրութիւններու բաժանումը աւելի լաւ կը գործեն Հայաստանի համար, քան նախկինները: Անցեալ ամիս Հայաստան այցելելով, ես տեսայ, որ տրամադրութիւնները աւելի դրական են, քան ես կ'ակնկալէի», - գրած է ան:

Տե Վաալը Սարգսեանը կ'անուանէ «խորաթափանց քաղաքական գործիչ, որ երկար խաղ կը խաղայ»: «Չնայած, որ Ռուսիան կը շարունակէ մնալ հիմնական գործընկերը, Հայաստանը պահպանած է Պրիւսելի հետ իր գործարքի բազմաթիւ քաղաքական երեւոյթներ եւ անցեալ տարի ԵՄ-ի հետ համապարփակ եւ ընդլայնուած գործընկերութեան մասին նոր համաձայնագիր ստորագրած է: Այն կը խոստանայ ԵՄ-ի աջակցութիւնը աւելի լաւ ներդրումային միջավայր ստեղծելու, քաղաքացիական հասարակութեան աջակցելու եւ շրջակայ միջավայրի պահպանութիւնը ուժեղացնելու գործին մէջ», - կ'եզրակացնէ վերլուծաբանը:

Վերլուծաբանը գրած է. «Սերժ Սարգսեանը ստեղծած է գլուխկոտրուկի հատուածներ, որոնք կրնան Հայաստանը առաջ տանիլ: Բայց առանցքային հարց է՝ կը տանի՞ն արդեօք»: «Եթէ այս դրական շրջադարձը հաստատուի, վարչապետ Սարգսեանը, իրօք, կը ցանկանայ աւելի լաւ գործող եւ բաց Հայաստան տեսնել, մենք պէտք է ուշադիր հետեւինք, թէ որոնք պիտի նշանակուին կառավարութեան առանցքային պաշտօններուն: Սարգսեանը կը մտածէ ելքի ռազմավարութեան մասին կամ պարզապէս ուրախ է անոր համար, ի՞նչ կայ», - եզրափակած է ան:

Տուեալ Փուլին ՌԴ-Թուրքիա Շահերը կը Համընկնին. ԱԳՆ

Ամէն պետութիւն ելլելով իր շահերէն, եւ տուեալ պարագային աւելի շատ է միտումը, որ Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ շահերը կը համընկնին: Ապրիլ 4-ին, կառավարութեան նիստէն ետք լրագրողներու հետ զրոյցի ընթացքին նշած է ՀՀ արտաքին գործերու նախարարի տեղակալ Շաւարշ Քոչարեանը՝ անդրադառնալով ռուս-թուրքական յարաբերութիւններու ջերմացմանը:

Տուեալ փուլում աւելի մեծ դաշտ կայ նրանց շահերի համար: Դա առաջին անգամ չէ, մենք յիշում ենք՝ ինչ «մեղրամիս» եղաւ, որից յետոյ ինչպէս յայտարարեց Ռուսաստանի նախագահը՝ մէջքից դանակով խփեցին: Այնպէս որ սինուստիդները պէս գործընթաց է: Կան եւ հակասութիւններ, կան պահեր, որ կայ մերձեցում: Մենք անտարբեր չենք, ուշի ուշով հետեւում ենք եւ մեր հետեւութիւններն անում ենք», - յայտարարած է ան:

«Մենք պէտք է դա հաշուի առնենք եւ ուշի ուշով հետեւենք»:

Advertisement for Garine Depoyan, Notary Public, with contact information: 626-755-4773, 554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106, ghdepoyan@gmail.com

Ցեղասպանութեան Մասին Ֆիլմ Նկարահանած Ֆաթիհ Աքընը «Թուրք Ազգի Թշնամի»

Թուրք բեմադրիչ Ֆաթիհ Աքըն

Հայոց ցեղասպանութեան մասին ֆիլմ նկարահանած, ծագումով թուրք, գերմանաբնակ բեմադրիչ Ֆաթիհ Աքընը թուրքական «Tuhaf» հանդէսին հարցազրոյցի ընթացքին խօսած է Թուրքիոյ մէջ տիրող ցեղապաշտական տրամադրութիւններու մասին:

Ֆիլմ նկարահանելու մտադրութիւն չունիմ: Եթէ փորձեմ ինչ-որ բան նկարահանել, ամենայն հաւանականութեամբ կը ձեռքազուլուիմ: «Սպի» ֆիլմէն ետք այնտեղ զիս հաւանաբար ազգի թշնամի կը համարեն»:

«Էրմենիհապեր»-ի փոխանցմամբ, Աքընը նշած է, որ Հայոց ցեղասպանութեան մասին «Սպի» ֆիլմի ստամպուլեան ցուցադրութենէն ետք՝ արդէն 3 տարի է ի վեր Թուրքիայէն հեռացած է: Բեմադրիչը, Թուրքիոյ մէջ աճող այլատեսացութեան վրայ ուշադրութիւն հրաւիրելով, ըսած է.

Աղբիւրը կը յիշեցնէ, որ «Սպի» ֆիլմը Հայոց ցեղասպանութեան մասին է: Կը պատմէ տեղահանուած հայի մը՝ մարդիկնցի դարբին Նազարէթ Մանուկեանի դեգերումներու մասին: Հայոց ցեղասպանութեան տարիներուն ան կը կորսնցնէ իր երկուորեակ դստերը: Տարիներ անց, իմանալով, որ անոնք կրնայ ըլլալ ողջ են, ճանապարհ կ'իջնայ գանոնք փնտռելու համար: Ֆիլմի հեղինակներն են թուրք բեմադրիչ Ֆաթիհ Աքընը եւ իրանահայ Մարտիկ Մարտինը:

«Թուրքիան ծանր ժամանակաշրջան կ'ապրի, եւ այդ ինծի համար մեծ մտահոգութիւն է: Ատեւութիւնը եւ այլատեսացութիւնը թունաւորած են ամբողջ երկիրը: Թուրքական հասարակութեան մէջ անոնք խոր արմատներ նետած են: Նախքան՝ բարձր խաւը կը շահագործէր գաւառականները, հիմա՝ գաւառականները իշխանութիւնը ձեռք առնելով՝ վրէժ կը լուծեն: Այսօրուայ Թուրքիայէն պէտք է հեռու մնամ. այս պահին այնտեղ»:

Ֆիլմի նկարահանումները կատարուած են Յորդանանի, Գանատայի, Գերմանիոյ, Քուպայի եւ Մալթայի մէջ: Իտալական, ֆրանսական, գերմանական եւ ռուսական համատեղ արտադրութեամբ այս ֆիլմի արտադրական կազմը կը համալրեն Ռուբէն Տիշտիշեան, Քարլ Բաուժարտները, Ռեյնհարտ

Սուրբ Գրիգոր Նարեկացիի Արձանի Բացումը

Սուրբ Գրիգոր Նարեկացիի արձանը՝ զետեղուած Վատիկանի մէջ

Շարունակուած էջ 1-էն
պետեանի կազմակերպական ջանքերու շնորհիւ: Արձանը պատրաստուած է երկու օրինակէ. մէկը տեղադրուած է Վատիկանի մէջ, իսկ երկրորդը պիտի տեղադրուի համայն հայութեան համար հոգեւոր կեդրոն հանդիսացող Էջմիածինի մէջ:
Վատիկանի պարտէզներու մէջ արձանի հանդիսաւոր բացումէն

յետոյ տեղի ունեցաւ տիեզերական արարողութիւն՝ Հռոմի Ֆրանչիսկոս Պապի, Գարեգին երկրորդ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի եւ Արամ առաջին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսի մասնակցութեամբ:
Այնուհետեւ Սերժ Սարգսեանը այցելեց Սուրբ Աթոռի Հայաստանի դեսպանութիւն, ուր տեղի ունեցաւ է պարգևատրման արարողութիւն:

«Եթե Սերժ Սարգսեանը Վարչապետ Չդառնայ, Ապա Ես Կ'արտագաղթեմ Այս Երկրից»

ԿԱՐՊԻՍ ՓԱՇՈՅԵԱՆ

«Վերածննդի տասնամեակ»:
Ահա այսպէս պէտք է բնութագրուի Սերժ Սարգսեանի կառավարման ժամանակաշրջանը: Եւ սա ամենեւին էլ պատահական գնահատական չէ: 2008-2018 թթ. Հայաստանի Հանրապետութիւնն իսկապէս թեւակոխեց վերածննդի եւ վերելքի բացառիկ մի շրջափուլ, որի գլխաւոր ճարտարապետն ու գաղափարախօսը նախագահ Սերժ Սարգսեանն էր: Սարգսեանը նախագահի պաշտօնը ստանձնեց բաւականին ծանր ժամանակաշրջանում, երբ պետութիւնը թաղուած էր անյաղթահարելի ճգնաժամի մէջ՝ զրկուած զարգացման որեւէ հեռանկարից: Բայց նա չընկրկեց անլուծելի թուլացող մարտահրաւէրների առջեւ եւ ստիճանական կերպով սկսեց կեանքի կոչել պետութեան սրբնական գարգացման իր տեսլականը, որի մասին խօսում էր տակաւին 2008 թ. նախընտրական կամպանիայի ժամանակ:

Սերժ Սարգսեանն առաջին հերթին յոյս ներշնչեց բարոյական տեսանկիւնից կազմաքանդուած հանրութեանը, վերականգնեց մարդկանց կորսուած հաւատը իշխանութեան նկատմամբ: Իսկ այդ ճանապարհին նրա առաջին քայլն եղաւ ազգային համերաշխութեան միջավայրի ստեղծումը, համերաշխութիւն, որի առաջնային գաղափարախօսն էր հենց հանրապետութեան նախագահը:

Եթէ յիշում էք, 2008 թ. ներքաղաքական իրավիճակը բաւականին սրուած էր, Հայաստանը կանգնած էր եղբայրասպան բախումների սպառնալիքի առջեւ: Այսպիսի ծանրագոյն պայմաններում Սարգսեանն իր վճռակալութեամբ, երկաթեայ կամքով ու գթասրտութեամբ կարողացաւ կանխել արիւնայեղութիւնն ու հաշտեցնել հակամարտող կողմերին՝ առաջնային պլան մղելով «Երեւանում արիւն չպէտք է թափուի» արժէքային կարգախօսը: Բարոյական արժէքների վրայ խարսխուած մօտեցումն այս շաւելեալ լիցք հանդիսացաւ ազգային միասնութեան մեծ գաղափարը կեանքի կոչելու տեսանկիւնից՝ ամրապնդելով Հայաստան-Արցախ-Սփիւռք եռամասնութեան կոնցեպտը: Այլ խօսքով ասած՝ Սերժ Սարգսեանը ՀՀ նախագահն էր եւ անսխալ առաջնորդն ու նաւավարը աշխարհասփիւռ հայրենիքի:

Նախագահ դառնալուց ի վեր

Սարգսեանը հետեւողական կերպով իրականացրել է միջազգային յարաբերութիւններում Հայաստանի դիրքերի ամրապնդման քաղաքականութիւն: Ասուածի վաւկայութիւնն են Հայ-թուրքական արձանագրութիւնները: Ինչպէս թուրքիան, այնպէս էլ միջազգային խաղացողները ստիպուած եղան առերեսուել վազրի թուրքներով զարգացող «Կովկասեան իսրայէլ»-ի հետ, որի առաջնորդն էր Սերժ Սարգսեանը: Վազրի թուրքների արդիւնքը մենք տեսանք նաեւ յետագայում, երբ հանրապետութեան նախագահը յաղթական վճռականութեամբ ՄԱԿ-ի ամբիոնից «գուրոդի» ծոցն ուղարկեց այդ արձանագրութիւնները: Խոստովանենք, որ այդպիսի խրոխտ կեցուածք ոչ բոլորը կարող էին դրսեւորել:

Սարգսեանը դարձաւ նաեւ Հայաստանի անկախութեան եւ ինքնիշխանութեան երաշխաւորը՝ կարողանալով գապել Ռուսաստանի կայսերական ձգտումներն ու ճնշումները Հայաստանի նկատմամբ: Նա կանգնեց ու ի լուր աշխարհի յայտարարեց, որ Հայաստանը չպէտք է ԵԱՏՄ անդամ դառնայ՝ մի գիշերուայ ընթացքում ԵՄ-ի հետ ստորագրելով ասոցացման համաձայնագիրը:

Նշենք, որ կառավարման ամբողջ շրջանում Սերժ Սարգսեանը վաչել է ժողովրդի բարձր վստահութիւնը: Նրան սիրում էին ոչ միայն գիւղացիներն ու աշխատուորները, այլ նաեւ լրագրողները, մշակութային գործիչներն ու գիտնականները:

Յիշում եմ, յուլիսեան մի օր տեսախցիկը ձեռքիս սպասում էի Սերժ Սարգսեանին: Բազմահազար ժողովուրդ էր հաւաքուած, եւ դա իրաւամբ սովորական օր էր: Հանրապետութեան նախագահը պէտք է դառնար Ստեփանակերտ-Երեւան աւիաչուերթի առաջին ուղեւորը: Իսկապէս ազդեցիկ տեսարաններ էին, թէ ինչպէս էր ոգեւորուած ժողովուրդը դիմաւորում իր սիրելի առաջնորդին ու ծափահարութիւններով ճանապարհում դէպի հերթական սխրանքը: Նոյնիսկ ես յուզմունիքց էի կարողանում լուսանկարել: Մի կողմից երջանիկ էի, իսկ միւս կողմից՝ չափազանց անհանգիստ: Չէ՞ որ վայրագ ու նենգ թշնամին կարող էր ամէն պահ խոցել նախագահի ինքնաթիւը, ի՞նչ կը լինէր այդ ժամանակ, Հայաստանը չէր կարող կորցնել իր անփոխարինելի առաջնորդին:

Բայց ամէն ինչ բարեյաջող անցաւ: Սերժ Սարգսեանը վերստին ցոյց տուեց աշխարհին, որ «Կովկասեան վազրը» անպարտելի է:

Ընդհանրապէս, Սերժ Սարգսեանը միշտ է աչքի ընկել անձնուրացութեամբ: Երբ բացուեց նոր ատոմակայանը, նա բանուորների եւ ինժեներների հետ միասին մասնակցում էր դրա փորձարկման աշխատանքներին՝ մի կողմ դնելով այն սպառնալիքը, որ անյաջող փորձարկման դէպքում վթարի գոհ կը դառնար նաեւ հենց ինքը՝ մեր նախագահը: Բայց նա ինչպէս միշտ առաջնորդուում էր «թող առաջին ճառագայթուողը ես լինեմ» սկզբունքով:

«Վերածննդի տասնամեակը» նշանաւորուեց Իրան-Հայաստան երկաթուղու հանդիսաւոր բացմամբ: Ճիշտ է, այս անգամ առաջին ուղեւորը Սերժ Սարգսեանը չէր, բայց դրա անհրաժեշտութիւնն էլ չկար, քանի որ նա որպէս կանոն առաջինն է լինում միայն առաջինների շարքում, երբ տագնապած ազգը միահամուռ կերպով սպասում է նրա առաջին քայլին:

Ինչեւիցէ, Սարգսեանի ջանքերի շնորհիւ Հայաստանը դարձաւ Մետաքսի ճանապարհի այն կարեւորագոյն հանգույցներից մէկը, որը Արեւելքը միաւորում ու կապակցում է Արեւմուտքի հետ: Այո՛, Սերժ Սարգսեանը նաեւ Արեւելքի եւ Արեւմուտքի միջեւ քաղաքակրթական երկխօսութիւն նախաձեւող առաջնորդ է:

Իհարկէ, մէկ յօդուածի սահմաններում հնարաւոր չէ ըստ պատշաճի նկարագրել «Վերածննդի տասնամեակի» ողջ էութիւնը: Դրա համար նոյնիսկ հատորներն էլ բաւական չեն: Մենք երիտասարդ պատմագէտներով մտածում ենք ապագայում Սերժ Սարգսեանի կառավարման ժամանակաշրջանի վերաբերեալ հանրագիտարան ստեղծելու գաղափարի շուրջ, որպէսզի ապագայ սերունդները կարդան ու հպարտանան վերածնուած Հայաստանով: Ինչու չէ, նաեւ օրինակ վերցնեն: Բայց եթէ խօսում ենք Սերժ Սարգսեանի կառավարման ժամանակաշրջանի մասին, ապա չենք կարող չչիշատակել 7 տոկոս տնտեսական աճի մասին: Իսկապէս պէտք է արձանագրենք, որ տնտեսութիւնն անկասելի կերպով անընդհատ զարգացել ու աճել է, ինչը պատճառ է դարձել արտագաղթի կասեցման համար: Աւելին՝ արտագաղթը ոչ միայն կասեցուել է, այլ նաեւ սկսել է ներգաղթի տրամա-

բանական գործընթաց: Այս տասը տարիների ընթացքում Հայաստան է ներգաղթել աւելի քան 360 հազար մարդ: Երբեք չեմ մոռանայ ներգաղթողների արտասովոր հայացքները, որոնք կարծես թէ «Աւետեաց երկիր» էին վերադառնում՝ համբուրելով Հայաստանի հողն ու օրհնելով Սերժ Սարգսեանին, որը ներգաղթի կազմակերպիչն ու իրագործողն էր:

Երկու կարծիք լինել չի կարող, Սարգսեանի Հայաստանն աշխարհասփիւռ հայրենիքն էր համար դարձաւ հոգեւոր հայրենիք:

Երրորդ նախագահը Հայաստանը ոչ միայն հոգեւոր, այլ նաեւ ապահով հայրենիք դարձրեց: Նրա կառավարման ժամանակաշրջանում պետական սահմանն անառիկ էր ու հակառակորդի համար անյաղթահարելի: Պաշտպանութեան ոլորտում նրա նախաձեռնած բարեփոխումների արդիւնքում Հայաստանն ու Արցախը անհասանելի միջնաբերդի կարգավիճակ ստացան: Բայց պաշտպանութեան գատ Սարգսեանը նաեւ հակառակորդին պատժել գիտի: 2016 թ. Ապրիլեան պատերազմի ժամանակ նրա անմիջական հրամանատարութեամբ հայկական զօրքերը ոչ միայն ետ մղեցին նենգ հակառակորդին, այլ նաեւ Արցախը տարածքային աճ արձանագրեց: Հայ զինուորը գերագոյն գլխաւոր հրամանատարի հրամանն ու հայրական օրհնանքը սրտում ազատագրեց պատմական հայրենիքի 800 հեկտար տարածք: Փառք հայ զինուորին, փառք գերագոյն գլխաւոր հրամանատարին:

Սարգսեանի կառավարման ժամանակաշրջանում արմատախիլ արուեց կոռուպցիան, վերացուեցին մենաշնորհներն ու բիւրոկրատական կամայականութիւնները: Հայաստանը տարածաշրջանում դարձաւ սոցիալական արդարութեան եւ ժողովրդավարութեան մի կղզեակ: Ի սպառ ոչնչացուեց ընտրութիւնների կեղծման արատաւոր պրակտիկան, իսկ սոցիալական բեւեռացումը հաւասարեցուեց զրոյի:

Թերեւս ամենամեծ նուաճումներից մէկն այն էր, որ այս տասնամեակում հասարակական գիտակցութիւնից անէացան իշխանութիւնը գէնքի ուժով վերցնելու տրամադրութիւնները: Սերժ Սարգսեանը նաեւ ողորմած առաջնորդ էր, նա ապրում էր ժողովրդի մէջ եւ ժողովրդի համար: Եւ այս քանից յետոյ այս մարդը պէտք է հեռանայ քաղաքանութիւնից՝ Հայաստանը թողնելով անտէր ու անօգ-

Շար.ը էջ 19

MARONIAN
INSURANCE SERVICES

Since 1975, we have proudly served our community's insurance needs.

CA Insurance Lic. #0C99815

WELCOME HOME & AUTO INSURANCE

Along with all of our other *Trusted Insurance Services*

We will shop you with over 20 A-rated companies to find the best fit for your needs and budget.

CALL US FOR A PERSONALIZED QUOTE

(818) 500 9305

Մեծ Եղեռնի

100+3-րդ Ամենակի Առթիւ

In commemoration of the
100+3 Anniversary of the Armenian Genocide

Հսկում

COMMEMORATING
THE VICTIMS OF THE ARMENIAN GENOCIDE

Organized by
GAIDZ Youth Organization & ACA San Gabriel Chapter

Կիրակի Ապրիլ

Sunday April

22, 2018

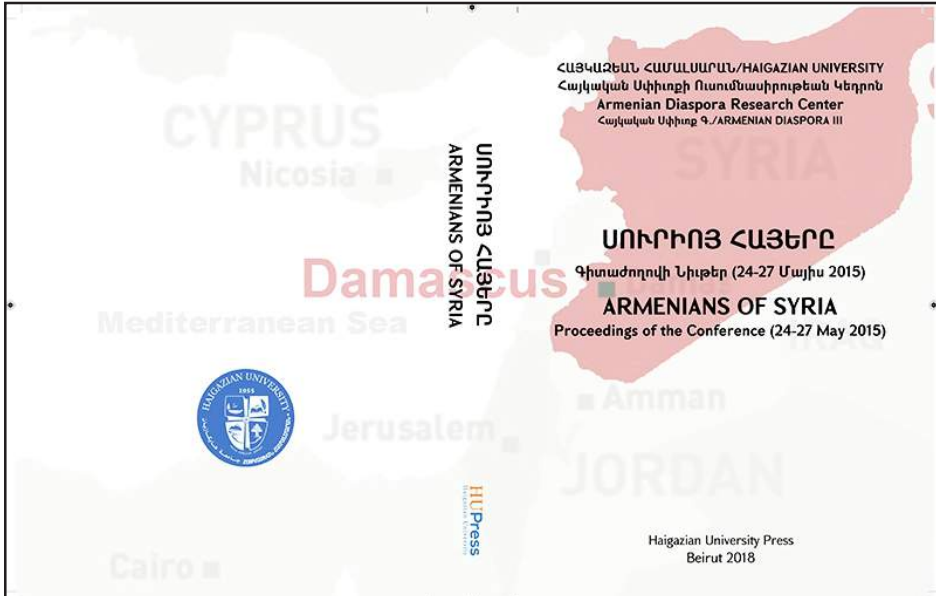
**MEMORIAL PARK
PASADENA**

85 East Holly Street, Pasadena, CA 91101

Starting at 5:00 pm

Նոր Հրատարակութիւն Հայկազեան Համալսարանի Հայկական Սփիւռքի Ուսումնասիրութեան Կեդրոնի «Սուրիոյ Հայերը Գիտաժողովի Նիւթեր»

Լոյս տեսաւ Հայկազեան Համալսարանի Հայկական Սփիւռքի Ուսումնասիրութեան Կեդրոնի «Սուրիոյ Հայերը Գիտաժողովի Նիւթեր (24-27 Մայիս 2015)» հատորը:

Հատորը կ'ընդգրկէ 41 ուսումնասիրական յօդուած, որոնց 31ը՝ գիտաժողովին ընթերցուած գեկոյցներուն վերամշակուած տարբերակներն են: Մնացեալ տասը ուսումնասիրութիւնները նոր աշխատութիւններ են՝ հատորին առաւել ամբողջականութիւն տալու համար: Հատորը կ'ընդգրկէ նաեւ գիտաժողովի օրերուն տեղի ունեցած կլոր սեղանի գրոյցին ամբողջութիւնը, ուր Հոգ. Շահան Արք. Սարգիսեան (Առաջնորդ Բերիոյ Թեմի), Վեր. Յարութ Սելիմեան (Համայնքապետ Սուրիոյ Հայ Աւետ. Համայնքի) եւ Հոգ. Արմաշ Եպս. Նալպանտեան (Առաջնորդ Դամասկոսի Հայոց) արծարծեցին Սուրիոյ տագնապի հայկական երեսակներ, գրուցավարութեամբ Հայկազեան Համալսարանի նախագահ Վեր.-Դոկտ. Փոլ Հայտոսեանի:

Հատորին մէջ ուսումնասիրութիւններ ունին Սիլվի Աբէլեան, Դոկտ. Սեդա Ալթուկ, Դոկտ. Շողիկ Աշրֆեան, Դոկտ. Նորա Արիսեան, Փրոֆ. Ճոն Արմաճանի, Մարիա Գաբրիէլեան, Աւո Գաթրճեան, Խորէն Գրիգորեան, Դոկտ. Արման Եղիազարեան, Դոկտ. Մարուշ Երամեան, Ֆիրտոս Զաքարեան, Դոկտ. Վահէ Թաշճեան, Արմենակ Թոքմաճեան, Դոկտ. Արթուր Իսրայէլեան, Վեր.-Դոկտ. Ճոն Խանճեան, Եուսէֆ Խաչո, Դոկտ. Թեհմինէ Մարտոյեան, Դոկտ. Հայկանուշ Մեսրոպեան, Միհրան Մինասեան, Յակոբ Միքայէլեան, Դոկտ. Խաչիկ Մուրատեան, Գէորգ Յակոբճեան, Փրոֆ. Վահրամ Շեմմասեան, Անի Ոսկանեան, Դոկտ. Յակոբ Զօլաքեան, Դոկտ. Յասմիկ Քելուկեան-Պարան, Վեր. Յարութիւն Սելիմեան, Դոկտ. Անդրանիկ Տազխեան, Փրոֆ. Թալին Տէր Մինասեան, Փրոֆ. Սիմոն Փայասլեան, Սօսէ Փիլաճեան, Վարդի Քէշիշեան, Փրոֆ. Հիտեմիցու Քուրթի եւ Դոկտ. Անի Ֆիշէնկճեան:

Հատորին նիւթերը կը վերաբերին Ժ.Զ.-Ժ.Ե. դարերուն Հայկազեանի մէջ գործած կրթիկիոյ կաթողիկոսութեան, 19րդ դարակէսի հայկազայութեան, Խաչո ընտանիքի պատմութեան, 1909ի կրթիկեան կոտորածներուն Մու-

սա Լեւոն եւ Ալեքսանտրէթի հայութեան վիճակին, Յեղասպանութեան ընթացքին Հայկազեանի մէջ Յեղասպանութեան դիմադրութեան շարժումին, 1920ականներու ձեզիքի հայութեան եւ՝ փոխառնորդութեան, հայ գաղթականներու Սուրիոյ մէջ տեղաւորման եւ տեղաբնիկներու հակադրութեան, Յեղասպանութեան հետեւանքով կորսուած հարգատներու փնտռութիւնը աշխատանքներուն, ՀԲԸՄիութեան Հայկազեանի պատանարան-արհեստանոցին, հայ գիտնորական-բժիշկներու Հայկազեանի հաստատուելուն, Սուրիոյ հայօճախին աւանդին, 1929-30ին Արեւմտեան Հայաստանին հիւսիս-արեւելեան Սուրիա հաստատուած գաղթականներուն, Սուրիոյ սահմանադրութիւններուն մէջ փոքրամասնութիւններու իրաւունքներուն, սուրիահայ կրթական գործին, Սուրիոյ խորհրդարանի հայ երեսփոխաններուն, հայ համայնավարներու գործունէութեան, Հայկազեանի առաջնորդարանին, Սփիւռքահայութեան Հեռ Մշակութային Կապի Կոմիտէի սուրիահայ գործունէութեան, հայ-սուրիական պետական յարաբերութիւններուն, Դամասկոս-Քամիշլի-Այն Արուսի հայութեան պատմութեան, Քեսապի ներկայութեան՝ հայ գրականութեան մէջ, Ալեքսիո Քոլճիին, սուրիահայ թարգմանական աւանդին, Գարեգին Սարգիսեան Կաթողիկոսի լեզուական բառապաշարի նորարարութեան, վերջին տասնամեակի հայտնաբերած գրականութեան, Քեսապի նորագոյն տեղահանութեան արհաւիրքին, սուրիահայերու Հայաստան հաստատման եւ առնչակից դժուարութեանց թէ ստացուած աջակցութեանց, վերջին տասնամեակներու հայկազայ յարանուանութեանց արձանագրած մշակութային վերելքին, հայկազայութեան կրած պատերազմի վնասներուն եւ հեռանկարներուն: Իբրեւ փաստաթուղթ ներկայացուած է նաեւ 1950ականներու տեղեկագիր մը սուրիահայութեան մասին:

Հատորը ունի յաւելուածներու բաժին, հեղինակներու համառօտ կենսագրութիւն, համառօտ մատենագիտութիւն, համառօտ ակնարկ Սուրիոյ հայօճախին եւն:

Հատորը խմբագրած է Կեդրոնի տնօրէն Դոկտ. Անդրանիկ Տազխեան:

Յեղասպանութեան 103րդ Տարելիցը Հոլանտայի Մէջ

Յառաջիկայ Երեքշաբթի Ապրիլի 17ին, Հոլանտայի հայաբնակ մեծ քաղաքներուն մէջ տեղի պիտի ունենան տարբեր տեսակի միջոցառումներ նուիրուած հայոց ցեղասպանութեան 103րդ տարեդարձին: Լահէի մէջ նախատեսուած է պահանջատիրական քայլարշաւ եւ դիմումնագրի ներկայացում Խորհրդարանին, Յեղասպանութեան պատշոնա-

կան ճանաչման կապակցութեամբ: Նմանապէս Ասէն քաղաքի De Boskamp գերեզմանատան մէջ Ապրիլի 24ին նախատեսուած է ծաղկեպսակներու զետեղում եւ շուշահանդէս գերեզմանատան հանդիսարահին մէջ: Յայտագրին մէջ նախատեսուած են ելոյթներ եւ գեղարուեստական ծրագրի գործադրութիւն:

Հայաստանի Պետական Սիմֆոնիկ Նուագախումբի Ելոյթը Համպուրկի Մէջ

Գերմանիոյ Համպուրկ քաղաքի Elphiltarmonie Hall սրահին մէջ, վերջերս տեղի ունեցաւ սիմֆոնիք համերգ մը, մասնակցութեամբ Հայաստանի պետական նուագախումբին: Թաւ Չուլթակահար Նարեկ Հախումազեանն ու նուագախումբը, համատեղ կատարողութեամբ ներկայացուցին Արամ Խաչատուրեանի թիւ 2 համանուագը եւ ժամանակակից երգահան

Երուարդ Հայրապետեանի Թաւ Չուլթակի գոնչերթօն: Արդարեւ երգահանը սոյն յօրինումը յղացած էր յատկապէս այս համերգին համար: Նշենք նաեւ որ այս միջոցառումի տոմսերն ամիսներ առաջ սպառած էին եւ երաժշտասէր հասարակութիւնը յոտնկայս ծափահարութիւններով, քան մը անգամներ encore կրկին խնդրած էին:

Հալէպցիները Նշեցին Վերապատուելի Սէլիմեանի Տարեդարձը

Հայկազեանի հայ Աւետարանական համայնքի անդամները վերջերս նշեցին իրենց հոգեւոր պետին՝ վերապատուելի Յարութիւն Սէլիմեանի ծննդեան տարեդարձը: Հաւաքոյթը սարքուած էր Պէթէլ վարժարանի շրջափակին մէջ, ի ներկայութեան համայնքի անդամներուն եւ վերապատուելի Սէլիմեանին, որ հատեց նաեւ տարեդարձի կարկանդակը:

Արդարեւ նմանօրինակ միջոցառում մը վստահաբար աւելին է քան սովորական տօնախմբութիւն, կամ ծննդեան տարեդարձի նշում, որոհետեւ համայնքի զաւակներուն եւ առհասարակ հայկազայութեան յարգանքին ու սիրոյն արժանի դարձած պատուելին, բարձր արժանիքներով օժտուած անձնաւորութիւն մըն է:

**OFFICE SPACE FOR RENT
IN PASADENA**
ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91104
Գրասենեակները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձքերով
Հետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝
(626) 398-0506

Massis Weekly

Volume 38, No. 14

Saturday, April 14, 2018

Armen Sarkissian Sworn in as President of Armenia

YEREVAN -- Armen Sarkissian took the Oath of Office of President of Armenia midday April 9 at a special session of the Armenian Parliament held at the Karen Demirchian Sports and Concerts Complex.

He took the oath of office by placing his right hand on the original book of the Constitution of Armenia and a 7th century Bible. "By assuming office of President of Armenia, I swear to be committed to the Constitution of Armenia, to be impartial during fulfillment of my powers, to be guided solely by state and pan-national interests and to contribute my entire strength for the strengthening of na-

tional unity. May Gold help me", Sarkissian said.

Sarkissian, 64, is the first Armenian president not elected by popular vote. The change stems from constitutional changes that have transformed Armenia into a parliamentary republic. Sarkissian will therefore have largely ceremonial powers.

In an ensuing speech, Sarkissian mentioned challenges facing the country. "We must jointly and consistently fight against negative and vicious practices in the state system, society and our environment: from corruption to

Continued on page 3

ACA Screens "Intent to Destroy" To Sold Out Crowd

LACANADA, CA – The Armenian Council of America (ACA) hosted a private screening of the documentary titled "Intent to Destroy: Death, Denial and Depiction" to a sold-out crowd at the United Artist Theater on April 8, 2018.

Krikor Moloyan, ACA Board Member gave a brief introduction on the organization's activities, programs and upcoming events, including a Genocide commemoration event at 7 pm on April 22 at Memorial Park in Pasadena. Moloyan thanked those in attendance including Glendale Unified School Board Member Shant Sahakian, several community leaders, activists and youth.

By intertwining three separate threads – the modern day production of *The Promise*, the history of the Genocide, and the century of international repression – *Intent To Destroy* coalesces to provide a comprehensive view on the atrocities of 1915 to 1923 and their resounding aftermath right

up to the present day.

Pulling back the curtain on Genocide censorship in Hollywood due to U.S. government pressure to appease a so called strategic ally, 'Intent To Destroy' embeds with a historic feature production as a springboard to explore the violent history of the Armenian Genocide and legacy of Turkish suppression and denial over the past century.

Intent to Destroy is directed by Academy Award nominated director Joe Berlinger, featuring Shohreh Aghdashloo, Atom Egoyan, Terry George, Taner Akçam, Serj Tankian, Peter Balakian, Carla Gharapedian, and Eric Bogosian among others.

St. Gregory of Narek Statue Unveiled at the Vatican

VATICAN CITY -- Pope Francis has inaugurated the statue of 10th century Armenian monk Gregory of Narek today at the Vatican Gardens at a ceremony attended by President Serzh Sarkisian, Catholicos of All Armenians Karekin II and Catholicos of the Great House of Cilicia Aram I.

St Gregory of Narek is recognized as a Saint in both the Catholic Church, being venerated in a particular way among Catholics of the Armenian Rite, and in the Armenian Apostolic Church.

His legacy lives on through this ecumenical effort which is centered on him. In an interview with Vatican News, Mikayel Minasyan, Ambassador of the Republic of Armenia to the Holy See, described St Gregory of

Narek as a symbol of brotherhood and a bridge between the two Churches and for all Christians, "above all those of the Middle East".

Gregory of Narek was a 10th century Armenian monk, poet, and mystical writer and composer. His most well-known literary work is a book of prayers, known as the "Book of Lamentations". It is considered a masterpiece of Armenian literature. St Gregory himself defined the work as an "encyclopedia of prayer for all nations". He voiced hope that his book would provide guidance in prayer for people of all walks of life in order to reach God.

Pope Francis bestowed the title

Continued on page 4

New Report Details Germany's Role in Armenian Genocide

Turkish forces mainly used German rifles and other weapons to carry out the 1915-16 genocide of the Armenian people, a new report has found, Deutsche Welle reports.

Mauser, Germany's main manufacturer of small arms in both world wars, supplied the Ottoman Empire with millions of rifles and handguns, which were used in the genocide with the active support of German officers. Historians have estimated that between

1 and 1.5 million Armenians were killed in the two-year genocide.

"German officers who served in Turkish-Ottoman military staff actively helped carry out individual murders," the report by Global Net - Stop the Arms Trade (GN-STAT) said. "The majority of the aggressors were armed with Mauser rifles or carbines, the officers with Mauser pistols."

Continued on page 3

Russia's Lavrov Upbeat On Karabakh Peace

MOSCOW -- Joint efforts by Russia and other world powers to help resolve the Nagorno-Karabakh conflict will eventually end in success, Russian Foreign Minister Sergey Lavrov said over the weekend.

In an interview with an Armenian reporter, Lavrov also praised Armenia for remaining firmly allied to Russia while forging closer links with the European Union.

Commenting on prospects for a Karabakh settlement, he said: "The most important thing [for the conflicting parties] is to step back from distrust, which still manifests itself sometimes during negotiations, and to concentrate on realistic, pragmatic ideas which are in abundant supply."

"The parties seem to conceptually agree to do that, but when things start developing into concrete wordings ... complications arise. But I think that we will continue to consistently overcome them and achieve a result," Lavrov said in the televised interview publicized by the Russian Foreign Ministry.

The Armenian and Azerbaijani presidents pledged to try to break the deadlock in the Karabakh peace process when they last met in Geneva in October. The U.S., Russian and French diplomats co-chairing the OSCE Minsk Group said in February that the two sides intend to "continue intensive negotiations, taking into account the current electoral period."

Azerbaijani President Ilham Aliyev and Armenian President Serzh Sarkisian most recently came close to reaching a framework peace accord at a 2011 meeting held in Kazan, Russia. Armenian officials accused Aliyev at the time of scuttling the deal with last-minute additional concessions demanded from the Armenian side.

"During the [Kazan] summit there emerged additional questions and comments," said Lavrov. "Such things happen. We don't regard that as a tragedy. Efforts will continue. I am sure that a lot of what is contained in the so-called Kazan document is still in demand."

"So I think nothing from what

was worked out at that time has been lost, even though some new ideas, which the co-chairs are now furthering in their contacts with the parties, have emerged since then," he added without elaborating.

The Kazan document is thought to be one of the versions of the Basic Principles of a Karabakh peace which were first put forward by the U.S., Russian and French mediators in 2007. The framework accord calls for a phased settlement that would start with Armenian withdrawal from virtually all Azerbaijani districts around Karabakh. That would be followed by a referendum on Karabakh's internationally recognized status.

Lavrov was also satisfied the current state of Russian-Armenian relations, saying that they have grown even closer in the political, economic and military areas in the past decade. He praised Armenia for joining the Russian-led Eurasian Economic Union (EEU) at the expense of an Association Agreement with the EU which was due to be finalized in 2013. Yerevan signed a less far-reaching Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement with the EU last November.

"It's wrong to leave countries in the post-Soviet space with the choice of either with the West or with Russia," Lavrov said in a jibe at the EU. "That is an absolutely ideological and politicized approach. And I think the fact that Armenia insisted on the kind of relationship with the EU which involves ... recognition of Armenia's rights and obligations in other integration processes is a step in the right direction."

Maragha Massacre a Tragic Episodes of Azeri Aggression Against Artsakh

The Artsakh Ministry of Foreign Affairs has issued a statement on the 26th anniversary of the Maragha massacre:

The massacre of the inhabitants of the village of Maragha of the Artsakh Republic's Martakert region, committed by the Azerbaijani army on April 10, 1992, is one of the most tragic episodes of Azerbaijan's military aggression against Artsakh.

After intensive artillery shelling, the Azerbaijani troops invaded the village of Maragha, where 118 people remained, mostly the elderly, disabled, women, and children. As a result of the war crime committed with unprecedented cruelty by the Azerbaijani armed forces, over 50 people were killed and the rest, including 9 children and 29 women, were taken hostage. Some of them were later returned, but

the fate of 19 hostages remains unknown to this day.

The village was liberated by the armed forces of Artsakh, however two weeks later, it was again attacked, and those who had returned to bury their relatives became victims of the new atrocities of the Azerbaijani army.

The attack on the village was not conditioned by a military necessity, but was primarily aimed at exterminating its peaceful civilian population. The crime in Maragha became the continuation of the series of pogroms and deportations of Armenians in Sumgait, Baku, Kirovabad and other settlements of Azerbaijan, as well as in the villages of Northern Artsakh in 1988-1991. These were intended to strangle at its birth the national-liberation struggle of the Armenians of Artsakh and deprive them of the home-

Aliyev Claims Azerbaijan has Completed Military Buildup with Sophisticated Weapons

BAKU (RFE/RL) -- Azerbaijan has essentially completed large-scale acquisitions of weapons for its armed force which began more than a decade ago, President Ilham Aliyev said on Friday.

"We have practically finished the process of rearmament of our army," he told the official Russian TASS news agency. "Today our army is equipped with the most sophisticated and precision-guided offensive and defensive weaponry".

"We buy weapons from the world's best manufacturers. The acquired weapons make us self-confident."

"Further arms purchases will have a more selective and concrete nature and be aimed at solving one or another issue," Aliyev added without elaborating.

Baku embarked on a massive

military buildup in the early 2000s as it started earning billions of dollars in annual oil revenue. Russia, Israel and Turkey have been its main suppliers.

Russia alone has sold an estimated \$5 billion worth of various weapons to Azerbaijan in the last several years, prompting criticism from Armenia. Armenian leaders say those arms supplies contributed to the April 2016 fighting in Karabakh which nearly escalated into an all-out war.

Speaking to TASS, Aliyev again blamed Armenia for the lack of decisive progress in Armenian-Azerbaijani peace talks. He said Yerevan is "doing everything" to maintain the status quo.

Armenian President Serzh Sarkisian claimed the opposite in a newspaper interview published on Friday. He blamed the deadlock on Baku's "maximalist" position on the conflict.

Metsamor Nuclear Plant Not at Risk of Closure,

YEREVAN -- A landmark agreement signed by Armenia and the European Union in November does not call for the closure of the Metsamor nuclear power plant anytime soon, a senior Armenian official insisted on Tuesday.

The Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement (CEPA) covers a wide range of areas, including Armenia-EU cooperation on "energy matters." It specifically refers to "the closure and safe decommissioning of Metsamor nuclear power plant and the early adoption of a road map or action plan to that effect."

The 350-page agreement makes clear at the same time that such a plan must take into account "the need for [the plant's] replacement with new capacity to ensure the energy security of the Republic of Armenia."

Deputy Foreign Minister Karen Nazarian emphasized this provision when he assured Armenian lawmakers that as a result of the CEPA Yerevan will not be forced to shut down Metsamor before replacing it with a new nuclear or other energy facility. "There is no such language in the agree-

ment," Nazarian said during a parliament debate on the CEPA's ratification.

The EU and the United State have long pressed for the decommissioning of the plant generating roughly one-third of Armenia's electricity. They have said that Metsamor's Soviet-built reactor does not meet modern safety standards. Successive Armenian governments have sought to allay these fears.

Serzh Sarkisian pledged to build a new plant shortly after becoming Armenia's president in 2008. However, his government failed to attract billions of dollars in funding needed for replacing the Metsamor facility. The government decided instead to extend the life of Metsamor's 420-megawatt reactor by 10 years, until 2027.

Russia is playing a key role in this endeavor, having provided Armenia with a \$270 million loan and a \$30 million grant in 2015. The money is being mainly spent on the purchase of Russian nuclear equipment and additional safety measures taken at the plant located 35 kilometers west of Yerevan.

land through ethnic cleansing and terror against Artsakh and the Armenian population of Azerbaijan.

The impunity of the organizers and perpetrators of these crimes created a fertile ground in Azerbaijan for enrooting the cult of hatred towards Armenians as a state policy and unbridled a propa-

ganda of xenophobia, intolerance, and militarism. Azerbaijan's aggression against Artsakh in April 2016, which was accompanied by war crimes against civilians and soldiers of the Artsakh Defense Army, demonstrated that the methods and approaches of the Azerbaijani side remained unchanged.

CNN to Air “Anthony Bourdain Parts Unknown” Episode on Armenia May 20

The CNN will air an episode of the “Anthony Bourdain Parts Unknown” tracking American food icon Anthony Bourdain’s trip to Armenia and Artsakh on May 20.

Bourdain takes a wide-angle look at the culture and history of this country with guides musician of Armenian descent Serj Tankian (System of a Down), and historian/Armenian resident Richard Giragosian, the CNN said as it announced the start of the Season 11 of the top-rated Emmy and Peabody award-winning CNN Original Series.

Breaking bread with Tankian at the restaurant Dolmama in Yerevan, during dinners with locals, the host explores the native and diaspora Armenian populations’ survival and achievements against the odds.

Armen Sarkissian Sworn in as President of Armenia

Continued from page 1

social injustice, from indifference to irresponsibility,” he declared. “In this just and uncompromising fight, each of us has a role to play. We will succeed if we not only criticize but also propose, if we join forces and work together, rather than create divisions.”

The new president, who has tried to reach out to various political and civic groups, intellectuals and business circles in recent weeks, went on to stress the need for faster economic development. “No matter how attractive and substantiated promises of the bright future are, people want to feel their fruits now, and they are right,” he said.

“The 21st century is a century of thought and rapid scientific progress,” said Sarkissian. “Accordingly, we must build a new Armenia; a young Armenia; a dynamic, flexible, and creative Armenia.”

Sarkissian said he will seek to bolster Armenia’s already close relations with Russia, describing them as a “strategic alliance.”

“As president of Armenia, I certainly regard as a priority the further strengthening of the Armenian-Russian strategic alliance, friendship between our peoples and expansion of people-to-people contacts,” he added.

The inauguration was attended by 92 of the 105 members of the parliament. Most of the absent deputies are affiliated with the opposition Yelk bloc, which controls 9 parliament seats. Seven Yelk deputies voted

Described by The New Yorker as a “swaggering chef,” Bourdain has built an empire around food, which started with his New York Times best-selling book *Kitchen Confidential: Adventures in the Culinary Underbelly* (2000).

Today, he is well-known as a TV personality, and has starred in shows on Food Network and his Travel Channel show “Anthony Bourdain: No Reservations,” which saw Bourdain travel to unexpected locations, indulging in region’s the local culinary traditions.

In “Parts Unknown,” Bourdain travels the world uncovering lesser known places and exploring cultures and cuisine. The show has won five Emmy Awards, as well as a 2013 Peabody Award.

against Sarkissian while the two others did not vote at all on March 2.

A physicist and mathematician by education, Sarkissian worked at the Cambridge University when he was appointed as newly independent Armenia’s first ambassador to the United Kingdom in 1991. He served as prime minister for four months in 1996-1997 before being again named ambassador in London.

His second ambassadorial stint was cut short in 1999 by then President Robert Kocharian. Sarkissian stayed in Britain and made a fortune there in the following decade, working as an advisor and middleman for Western corporations doing business in the former Soviet Union. He was appointed as Armenian ambassador to Britain for a third time in 2013.

Under the amended constitution, Sarkissian will serve for a seven-year term. He will be primarily tasked with ensuring “observance of the constitution” by various branches of government. In particular, he will be able to send parliament-approved bills to the Constitutional Court for examination in case of objecting to their provisions. The bills will have to be signed into law if the court certifies their conformity with the constitution.

The president will also formally appoint members of the government, Armenian ambassadors abroad and the Armenian army’s top brass nominated by the prime minister. In addition, he can sign international treaties recommended by the ruling cabinet.

New Report Details Germany's Role

Continued from page 1

Many German officers witnessed and wrote about the massacres in letters to their families.

The report represents the first “case” being researched and developed by Global Net, a new multilingual worldwide network of over a 100 organizations, and a database for activists, whistleblowers, journalists, artists, and others interested in arms exports.

The Turkish army was also equipped with hundreds of cannon produced by the Essen-based company Krupp, which were used in Turkey’s assault on Armenian resistance fighters holding out on the Musa Dagh mountain in 1915.

In 2015, German President Joachim Gauck acknowledged Germany’s “co-responsibility” for the Armenian genocide, while a book published in the same year

by journalist Jürgen Gottschlich detailed the political collusion of Turkey’s most important European ally in the first world war, which provided military advice and training for the Ottoman Empire throughout the Wilhelmine period. But the new GN-STAT report is the first to detail the sheer extent of the material support provided by Mauser and Krupp.

“Mauser really had a rifle monopoly for the Ottoman Empire,” said the report’s author Wolfgang Landgraeber, a filmmaker who has made several films about German weapons exports. Mauser is now defunct as a company, but Krupp’s successor, German steel giant ThyssenKrupp, has never publicly acknowledged the part it played in the genocide.

“The question of who actually supplied the weapons, not only for the genocide but also for the First World War in Turkey, no one has really addressed that question before,” said Landgraeber. “And to what extent German officers took part in murders by actually picking up the rifles and firing them themselves — that wasn’t known before.”

Many of the first-hand German accounts in the report come from letters by Major Graf Eberhard Wolffskehl, who was stationed in the southeastern Turkish city of Urfa in October 1915. Urfa was home to a substantial Armenian population, which had barricaded themselves inside houses against Turkish infantry. Wolffskehl was serving as chief-of-staff to Fahri Pasha, deputy commander of the fourth Turkish army, which had been called in as reinforcement.

“They (the Armenians) had occupied the houses south of the church in numbers,” the German officer wrote to his wife. “When our artillery fire struck the houses and killed many people inside, the others tried to retreat into the church itself. But ... they had to go around the church across the open church courtyard. Our infantry

had already reached the houses to the left of the courtyard and shot down the people fleeing across the church courtyard in piles. All in all the infantry, which I used in the main attack ... acquitted itself very well and advanced very dashingly.”

While German companies provided the guns, and German soldiers the expert advice on how to use them, German officers also laid what Landgraeber calls the “ideological foundations” for the genocide.

That the German Reich shared the Ottomans’ mistrust of the Armenians was no secret — both feared they were colluding with mutual enemy Russia, while Gottschlich’s book quotes navy attache Hans Humann, a member of the German-Turkish officer corps and close friend of the Ottoman Empire’s minister of war, Enver Pasha, as saying, “The Arme-

nians — because of their conspiracy with the Russians — will be more or less exterminated. That is hard, but useful.”

Another figure the report focuses on is the Prussian Major General Colmar Freiherr von der Goltz, a key figure who became a vital military adviser to the Ottoman court in 1883, who saw himself as a lobbyist for the German arms industry and supported both Mauser and Krupp in their efforts to secure Turkish commissions. (He once boasted in his diary, “I can claim that without me the rearmament of the army with German models would not have happened.”)

“Not publicly, but among his friends and relatives, von der Goltz would show himself an Armenia-phobe,” said Landgraeber. “Several witnesses heard him describing them as ‘a greasy trader people.’ He helped persuade the Sultan to try and end the Armenian question once and for all.”

Landgraeber also considers von der Goltz a source for later Nazi ideology. The Prussian officer published a military book in 1883 entitled “Das Volk in Waffen” (“The People Armed”), in which, as Landgraeber puts it, “he adopts positions that Hitler would take up later — for example, the aim of a military campaign should be to destroy the enemy totally, not just to fight and force a capitulation. He believed in total war. That was also the ideological foundation that he gave the Ottomans, and which they used in the Armenian issue.”

Landgraeber is keen to underline that the new research does not absolve the Ottoman Empire of its guilt — but simply fills in the gaps in the historical record. “It happened as we have researched it, and nothing should be sugarcoated — but the entire picture should be more complete.”

Dr. Yektan Türkyilmaz to Speak on “(Re)-Evaluating the Decision-Making Processes of the Armenian Genocide”

FRESNO -- Dr. Yektan Türkyilmaz, Kazan Visiting Professor in Armenian Studies at Fresno State, will give a presentation on “(Re)-Evaluating the Decision-Making Processes of the Armenian Genocide” at 7:30PM on Tuesday, April 17, 2018, in the University Business Center, Alice Peters Auditorium, Room 191 on the Fresno State campus. The presentation is the concluding lecture in a three-part series of lectures given by Dr. Türkyilmaz in the Spring semester.

For his final lecture, Dr. Türkyilmaz will present his most recent work that addresses the decision-making processes in the Armenian Genocide. He offers an actor-based framework that highlights institutional interests and political agency. At all stages of his research, a key goal of Dr. Türkyilmaz’s study has also been to historicize the making of major threads and presumptions in narrative construction. Therefore, he traces the imprints and influences of i) denialism, ii) genocide stereotyping (particularly around the Holocaust), and iii) regional and global political circumstances.

Drawing on Armenian, Ottoman, American and British archival and library sources, this lecture will explore how an actor centered, non-teleological approach would change the way we understand the Armenian genocide.

Dr. Türkyilmaz received his Ph.D. from the Department of Cultural Anthropology at Duke University. He taught courses at the University of Cyprus, Sabanci, Bilgi and Duke Uni-

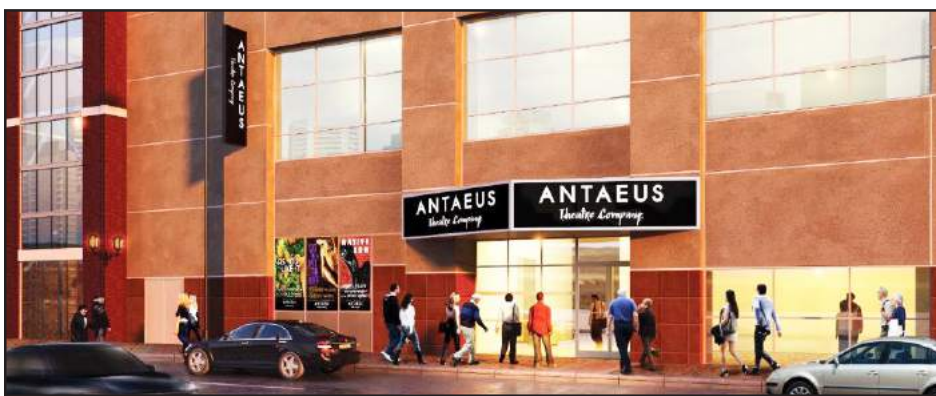

versities addressing the debates around the notions of collective violence, memory making, and reconciliation. Dr. Türkyilmaz is currently a research fellow at the Forum Transregionale Studien in Berlin, Germany. Meanwhile, he is working on a book manuscript based on his dissertation, Rethinking Genocide: Violence and Victimhood in Eastern Anatolia, 1913-1915, which concerns the conflict in Eastern Anatolia in the early 20th century and the memory politics around it.

The lecture is free and open to the public. Free parking is available in Fresno State Lots P6 and P5, near the University Business Center, Fresno State. A parking code, 273825, must be used at a kiosk to receive the free permit.

For more information about the lecture please contact the Armenian Studies Program at 278-2669, visit our website at www.fresnostate.edu/armenianstudies or visit our Facebook page at [@ArmenianStudiesFresnoState](https://www.facebook.com/ArmenianStudiesFresnoState).

ADAA and Antaeus Present “We Have Heroes”

GLENDALE-- The Armenian Dramatic Arts Alliance, in partnership with Antaeus Theatre Company, will present a special evening to commemorate the 103rd anniversary of the Armenian Genocide: “We Have Heroes,” Sunday, April 22, 2018, 6-8pm, at the Kiki & David Gindler Performing Arts Center in Glendale

The event will shine a light on the works of living Armenian composers: Robert Amirkhanian, Loris Tjcknavorian and Charles Aznavour. Their compositions will be performed by Salpy & Sossi Kerkonian, a flute and harp duo, and The Greg Hosharian Trio and performers Jade Hykush and Mariam Vardani. There will also be a screening the short film, Song of a Warrior, written by Shauna Vartanian and directed by Von Kochar, who will also be directing the evening’s program. This film illustrates the legacy of survivors like George Mardikian and his involvement with the Displaced Per-

sons of WWII who have also rebuilt their lives in a new world. The program will be produced by Bianca Bagatourian.

“On April 24, 1915, the first wave of artists and intellectuals were rounded up in the Ottoman capital of Constantinople and slain,” Bagatourian noted. “On April 22, 2019, we reclaim these people and the spirit of their artistry with We Have Heroes.”

His Eminence Archbishop Hovnats Derderian, Primate of the Armenian Church Western Diocese, will begin the evening with an invocation. A reception will follow the performance.

Limited tickets will be free to the public. For questions or sponsorship opportunities, contact Natalie Rose at 818.506.5436 or natalie@antaeus.org. Sponsorship deadline to receive tickets and benefits is April 16th. For more information about ADAA, visit www.armeniandrama.org or visit armeniandrama@gmail.com.

AGBU GenNext Celebrates New Space at YWCA

On Thursday, March 29, 2018, AGBU Generation Next (GenNext) held its open house celebration in its newly renovated community center located at the YWCA in Glendale, CA. GenNext welcomed nearly 150 members of the community including, current and past volunteer mentors, mentees, their families, Glendale Unified School District (GUSD) Board of Education members, elected officials from the City of Glendale, Assemblymember Nazarian, and representatives from the offices of Los Angeles Councilmember Krekorian, Senator Portantino, Assemblymember Friedman and Congressman Schiff. Also, in attendance were GUSD teachers and administrators, representatives from the Glendale Teachers Association, the Glendale Council PTA, the Glendale Fire and Police Departments, Glendale Youth Alliance, ARK Family Center as well as dozens of other community-based organizations.

The evening began with a short reception during which visitors toured the center and viewed the interactive installations, including the “GenNext Family Tree,” a stunning mural painted by local artist, Arpine Shakhbandaryan. Saro Ayzazians, the GenNext Program Director, opened the evening with a heartfelt welcome, followed by an inspirational video message from Father Vazken Movsesian of the Western Diocese of the Armenian Church. The evening proceeded with moving and profound sentiments by all the guest speakers; AGBU Western District board member, Tzoler Oukayan-Sagherian; YWCA Executive Director, Tara Peterson; Glendale Mayor, Vartan Gharpetian; Board of Education President, Nayiri Nahabedian; Glendale

Council PTA President, Neda Farhoumand; and Glendale Unified School District Superintendent, Winifred Roberson. Each speech was powerful and made one thing very clear, GenNext is an exemplary and outstanding program that is necessary for the youth of the community to thrive.

The highlight of the evening was the graduation of 14 mentees from the program. “This ceremony is very much like a ritual that both honors the achievements of our mentees and recognizes their progression from one stage in their lives to the next,” explained Mr. Ayzazians.

“Generation Next is my second family. All of my teenage years were spent here. It’s a part of me. I eat, live, breathe, sleep GenNext. I was a mentee years ago and without GenNext, I don’t know where I’d be today. This is why I give my time back to the new generation as a mentor,” expressed Arthur Khamtrashyan when asked why Generation Next is important to him.

Reflecting on how far the program has come, Nayiri Nahabedian, founding member of GenNext and now the President of the Board of Education for the GUSD expressed, “The fact that the GenNext program has survived and thrived for 20 years, speaks volumes about its power and impact. I am very content to see how far the program has come from its earlier days.”

Closing out the momentous evening, Levon Moradkhanian a current mentee, alongside AGBU Vice President Sinan Sinanian, cut the traditional red ribbon, marking the official opening of the center.

St. Gregory of Narek Statue Unveiled

Continued from page 1

of “Doctor of the Universal Church” on St Gregory at an April 2015 Vatican mass dedicated to the centenary of the Armenian genocide in Ottoman Turkey. The pontiff described him as “an extraordinary interpreter of the human soul.” Only 36 Christian figures have received the Catholic title to date.

Today’s occasion is the high point of an ecumenical journey between the Catholic Church and the Armenian Apostolic Church, Vatican News said.

For the first time in history, all three Armenian Church leaders are gathered together with the Roman Pon-

tiff. It is something that Pope Francis prayed for in 2015.

“Through the redemptive power of Christ’s sacrifice, may the blood which has been shed bring about the miracle of the full unity of his disciples. In particular, may it strengthen the bonds of fraternal friendship which already unite the Catholic Church and the Armenian Apostolic Church.”

The statue, designed by David Yerevantsi, was melted in the Czech Republic and a copy of it is currently in production and will be placed in the gardens of the Cathedral of Holy See of Etchmiadzin where an inauguration ceremony will be held at the end of 2018.

ՏՈՔԹ. ԵՂԻԿ ԾԵՐԷՃԵԱՆԻ ՀԵՂԻՆԱԿԱԾ «ՊԱՆՂՈՒԽԱՏ»Ը

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԻՍԿԱՐԱՏԵԱՆ

Տոքթ. Եղիկ ձեր էջնեան բարի աւանդոյթ դարձուցած է հայկական ազատագրական պայքարին մեծ ներդրում ունեցած գործիչներու մասին մենագրութիւններու հեղինակումն ու հրատարակումը, ինչպէս կ'ըսէ ՀՀ Գիտութիւններու Ազգային Ակադեմիայի Պատմութեան Հիմնարկի տնօրէն Փրոֆ. Աշոտ Մելքոնեան: Այս տարի բարձրագոյն թիւերու շնորհիւ ինչպէս Վազան Մելիքեանի՝ հատորին սկիզբը զետեղուած «Որպէս Նախաբան» գրութեանն էլ: «Պանղուխտի մասին մեր հանրութեան առջին անգամ իրագործուել է Եղիկ Չարենցի «Երկիր Նայիրի» վէպի միջոցով, որտեղ բանաստեղծը անթաքտօրէն հիացմունքի խօսքեր է շուրջում Պանղուխտի մասին: Յաջորդիւ նրա անունը կապուած է 1918 թ. Մայիսեան հերոսամարտերի, մասնաւորապէս Սառնաղբիւրի գոյամարտի հետ: Եղիկ Չարենցից յետոյ, Պանղուխտի մարտական երթը իրենց աշխատութիւններում կերպարանաւորել են մեծանուն գրողներ Սալիկ Դաշտենցը, Վահան Թոթովենցը, Սերո Սանգաղեանը, Բագրատ Ուլուբաբեանը եւ ուրիշներ: Ե. ձեր էջնեանի աշխատասիրութեան հակառակ առանձնատկութիւնը Պանղուխտի կեանքի եւ գործունէութեան անյայտ էջերի բացայայտումն է»:

Պանղուխտ, բուն անունով Միքայէլ Սերեան (յիշատակուած է նաեւ Միքայէլ Սէֆէրեան) ծնած է Մշոյ Դաշտի Յունան գիւղը, 1884-ին: Քսան տարեկանին ականատեսը եղած է իր գիւղի աւերման քիւրտ եւ թուրք բարբարոսներու ձեռքով, ինչը զայն մղած է միանալու յեղափոխական գործունէութեան: Երիտասարդ հասակին, Պանղուխտ մտած է Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան շարքերը եւ կռուած է Անդրանիկի խումբին մէջ: Իր հաւատարմութեամբ սիր-

ուած է եւ Մեծ Հայդուկայեանի հիացմունքին ու վստահութեան արժանացած: Ամէն տեղ, ուր հարկը զգացուէր, Պանղուխտ ներկայ էր՝ ի ծառայութիւն եւ ի զոհողութիւն իր ազգին: Գաւառներու եւ քաղաքներու մէջ, ինչպէս Պաքու, Թիֆլիս եւ Երեւան, հայ բնակչութեան ապահովութիւնը պաշտպանողներէն եղած է Պանղուխտ: Այս նպատակաւ Պանղուխտ Անդրանիկի հայդուկային կեանքի վարժ խումբին կը միանայ:

1907-ին Պանղուխտ ՀՅԴ-ի շարքերէն կը հեռանայ եւ կարճ ժամանակ ետք կը միանայ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան:

Օսմանեան սահմանադրութեան վերահռչակումէն հաշուած օրեր ետք Պանղուխտ կ'երթայ Կ. Պոլիս, ուր կը հանդիպի ծանօթ կուսակցական գործիչներ Ստեփան Սապահ-Գիւլեանին, Մեծն Մուրատին, Փարամագին, Արամ Աչըզպաշեանին, Յարութիւն ձանկիւլեանին, Յ. Արծրունիին (Յակոբ Աւետիսեան) եւ ուրիշներու:

Եղիկ ձեր էջնեան սահմանադրական ժամանակաշրջանի դէպքերը մանրամասն ուսումնասիրած է ու զանոնք լաւագոյնս ներկայացուցած հատորի Գ. գլուխին մէջ: Հոս կը տեսնենք թատերախաղի մը մէջ գլխաւոր հերոսին՝ Ապրոյի դերը ստանձնած Պանղուխտը: Ապրո անիրաւաբար կը բանտարկուի: Յուսահատական պահեր ապրելէ յետոյ, Ապրո կը համակուի յեղափոխական շունչով ու կ'ըմբոստանայ անարդարութեան դէմ: Թատերախաղին թեման յեղափոխութիւնն է, որուն Պանղուխտ շատ զօրաւոր կերպով կապուած էր, հաւանաբար թատերագրութեան հեղինակն ալ ինքն էր:

1909-ի Հոկտեմբերին Պանղուխտ քսան մշեցիներու հետ Ամերիկա կը գաղթէ: Հնչակեան կուսակցութիւնը զայն «շրջիկ գործիչ» կը նշանակէ:

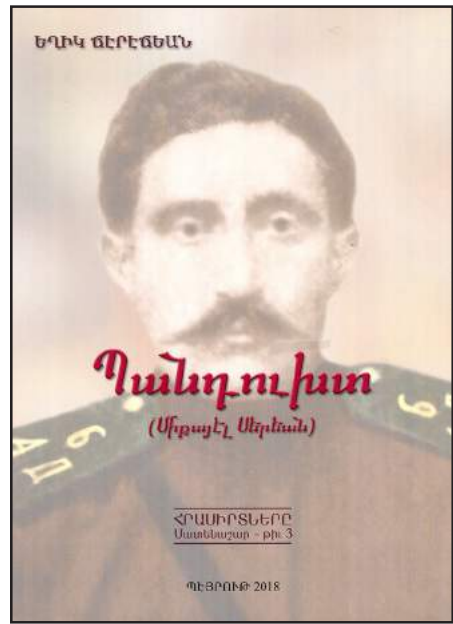
1915-ի Յունուարին Պանղուխտ իբրեւ կամաւոր Նիւ Եորքէն Կովկաս կը հասնի: Եղիկ ձեր էջնեան մանրամասնօրէն կը նկարագրէ կամաւորական խումբեր կազմելու նպատակաւ Թիֆլիսի մէջ տեղի ունեցած բոլոր շփումները: Պանղուխտ կը միանայ կամաւորական 6-րդ գումադին: 16-22 Մայիս 1918-ին Պանղուխտ կը մասնակցի Շիրակի դաշտի ինքնապաշտպանական մարտերուն: Ընդհարումներուն սկիզբը բնակիչները, գաղթականներն ու կռուողները,

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ «ՊԱՆՂՈՒԽԱՏ» (ՄԻՔԱՅԷԼ ՍԵՐԵԱՆ) Հեղինակ՝ Եղիկ Ծերէճեան

Համայն սփիւռքում ինչպէս նաեւ Հայաստանում ծանօթ անուն է վաստակաւոր պատմագէտ եւ ազգային, կուսակցական գործիչ Եղիկ ձեր էջնեանը, որի պատմական եւ արժէքաւոր գրքերի շարքին աւելացաւ իր վերջին գիրքը՝ «Պանղուխտ»ը որն նուիրուած, հաւատաւոր գործիչ, անգուզական հայդուկ Միքայէլ Սերեանին:

Մեր յեղափոխական շարժումների քաջարի զինուոր աննման մարտիկ անձնագործ Ֆիտայի Պանղուխտի մասին կան զանազան տեղեկութիւններ, յօդուածներ եւ ակնարկներ: Սակայն պատմաբան Եղիկ ձեր էջնեանի վերջին աշխատութիւնը՝ 238 էջերից բաղկացած հատորը՝ փաստագրական բազմաթիւ տուեալներով, լաւագոյնս պատկերում է նուիրեալ յեղափոխականի կեանքն ու փոթորկալից կեանքի բազում էջերը, սկեւալ արեւտմահայաստանի ինքնապաշտպանութեան մարտերից մինչեւ Սարդարապատ եւ Ղարաբաղի լիսա:

Խիստ արժէքաւոր եւ պատմական հատորի մէջ տեղագրուած են հայրենի մի քանի պատմաբանների կարծիքները «Պանղուխտ» գրքի մասին: Գրքի մէջ զետեղուած են

հայրենի ականաւոր գործիչների, յեղափոխականների ինչպէս նաեւ օգտուած աղբիւրների անուանացանկերը: Հայ ժողովրդի յեղափոխական մարտնչունների պատմութիւնը աւելի հարստացաւ Եղիկ ձեր էջնեանի «Պանղուխտ» արժէքաւոր հատորի շնորհիւ, որն յիշաւի կարելի է մի յուշարձան անուանել նուիրեալ հայդուկի յիշատակին:

ըր շրջակայ լեռները կը բարձրանան եւ ապահով վայրեր կ'ապաստանին: Գիւղերուն մէջ կը մնան փոքրաթիւ զինեալ տղաք, որոնք թուրքերուն անակնկալ հարուածներ կու տան: Թշնամին կը նահանջէ: Շիրակի դաշտի կռիւներէն ետք Պանղուխտ իր 200 հոգինոց խումբ-

բով Արագածի հիւսիսային լանջերուն վրայ կը տեղաւորուի: Պանղուխտի այդ ժամանակահատուածի գործունէութեան մասին յուշագրող Մանասէ Մանասէրեան հետեւալը կը յայտնէ. «Կենտրոնում,

Շաբ.ը էջ 19

ՇԱԲԱԹ ՍԱԹԱՄԵԱՆ
AGBU SATAMIAN THEATRE GROUP
Կը ներկայացնէ՝

ԵՐԿՈՒ ԿՆԻԿ, ՄԷԿ ԷՐԻԿ

Երկրորդ Մաս

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԵԿ ԱՐԱՐՈՎ
Հեղինակ՝ Բենարոյի՝
ԲԵՅ ԳՈՒՆԻ ԳՐԻԳՈՐ ՍԱԹԱՄԵԱՆ

A COMEDY IN 1 ACT
CAUGHT IN THE NET
Written by **RAY COONEY** Directed by **KRIKOR SATAMIAN**

ՄԱՐՏ 17-18 / 24-25, 2018
ԱՊՐԻԼ 7-8 / 14-15

Չ.Բ.Ս.Ս. Վաչէ եւ Թամար Սանուկեան Կեդրոն
2495 E. Mountain Street, Pasadena, CA 91104
Շաբաթ օրերը ժամը 8:00-ին, Կիրակի 6:00-ին

MARCH 17-18 / 24-25, 2018
APRIL 7-8 / 14-15

A.G.B.U. Vatche & Tamar Manoukian Center
2495 E. Mountain Street, Pasadena, CA 91104
Saturday performances at 8:00 pm, Sundays at 6:00 pm

Տոմսերը կարելի է ապահովել / Tickets available at:
Չ.Բ.Ս.Ս.Ի ԳՐԱՍԵՆՍԿԻ / A.G.B.U. OFFICE (626) 794-7942
ՊԵՐՏ ԳՐԱՏՈՒՆ / BERJ BOOKSTORE (818) 244-3830
ԱՊՐԻԼ ԳՐԱՏՈՒՆ / ABRIL BOOKSTORE (818) 243-4112
ITSMYSEAT.COM/YERGOU
Մուտքի Նուէր / Donation \$30

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ Տ.Տ. ՎԱԶԳԷՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԶԵՌԱՄԲ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԵՄԻ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՎԵՐԱՆՈՐԴՈՒՄՆ ՈՒ ՕԾՈՒՄԸ ԳԵՌՈՂ ԵՆ ՅՈՎԻԱՆՆԵՐԻ ՔԻՐՔԾԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ 1976

ԴՈԿՏ. ԶԱԲԷՆ Ա. ԲԶՆՅ. ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

Վազգէն Ա. Հայրապետի Նախաձեռնութիւնը

Սովետական իշխանութեանց ներքեւ Հայաստանի մէջ եկեղեցիի մը ի նորոգ կառուցումը անկարելի պիտի ըլլար: Հայոց Հայրապետը հին եկեղեցիներու վերանորոգման պահանջքին հետեւելով կատարեց հրաշալի վերականգնումներ փրկելով հին վանքերու անկեալ վիճակն ու նորոգելու Հայրապետական Թեմի առաջնորդանիստ եկեղեցին 1976 թուին: Ականատեսի վկայութեամբ է որ կը գրեմ այս տողերը երբ նոյն ամսուն յանուն Ամերիկայի Արեւելեան Թեմին մասնակից դարձայ Սրբալոյս Միւռնոսի օրհնութեան եւ Ս. Սարգիս վերականգնեալ եկեղեցւոյ օծման: Միւռնոսօրհնէքի եւ յարակից հանդիսութեանց իրենց մասնակցութիւնը կը բերէին զոյգ Ամենապատիւ Հայոց Երուսաղէմի Եղիշէ Տէրտէրեան եւ Կ. Պոլսոյ Շնորհք Գալուստեան Պատրիարքները:

Արարատեան Թեմի Առաջնորդը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն է, եւ գործօն առաջնորդը միայն փոխանորդի հանգամանքով կը հսկէ Թեմի գործերուն: Արարատեան Թեմը Հայրապետական Թեմ է որովհետեւ Հայաստանի առաջին Թեմը կը հանդիսանայ: Թեմական եկեղեցին Ս. Սարգիս անունով յայտնի եղած է միշտ որ 19-րդ դարուն վերջին անգամ վերանորոգուած էր 1835-1842 թուականներուն Յովհաննէս Ը. Կարբեցի Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին օրով:

Վերջին Շրջանին

Վերջին շրջանին Տ.Տ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի հոգածութեամբ Հայրապետական Թեմի Սուրբ Սարգիս եկեղեցին ենթարկուեցաւ հիմնական վերակառուցման կոմիտաս արքեպիսկոպոս Տ. Ստեփանեանի փոխանորդութեան տարիներուն: Աշխատանքներուն նախագիծը պատրաստեց ճարտարապետ Ռաֆայէլ Իսրայէլեան 1972 թուին, եւ իր մահուանէն ետք գործը շարունակեց ճարտարապետ Արծրուն Գալիկեան: Եկեղեցւոյ ներքին եւ արտաքին նորոգութիւնները կատարուեցան 1972-1976 տարիներուն: Հին եկեղեցւոյ կառուցին բաղադրամասը գոր տեսած էի իմ առաջին 1958 թուի եւ երկրորդ 1969-ին Մայր Աթոռ այցելութեանց տարիներուն, նորոգեալ եկեղեցին կը ներկայանար իսկական պայծառակերպեալ վիճակի մէջ, բոլորովին տարբեր, մանաւանդ իր արտաքին ճարտարապետութեամբ:

1976 թուի Ս. Սարգիս նորոգեալ եկեղեցւոյ օծման ներկայ ըլլալով կարող եմ վկայել կատարուած ճարտարապետական հրաշալի այդ կառուցի մասին, ի բաղադրութիւն անցեալին, երբ անշուք եկեղեցւոյ մէջ ականատես եղայ 1958 թուին Եգիպտոսահայ Թեմի Առաջնորդ Մամբրէ Արքեպիսկոպոս Սիրունեան Տ.Տ. Վազգէն Հայրապետի տնօրինութեամբ երեք քահանայ հայրեր ձեռնադրեց Արարատեան Թեմին համար որուն ներկայ էի նաեւ ես:

«Մենք վայելցինք նաեւ հայրենի կառավարութեան եւ Երեւանի քաղաքային իշխանութիւնների յոյժ բարեացակամ վերաբերմունքը, եւ նոյնիսկ յաճախ անմիջական օժանդկութիւնը»

ՎԱԶԳԷՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Եկեղեցւոյ ճարտարապետութիւնը

Սուրբ Սարգիս եկեղեցւոյ ճարտարապետութիւնը հիմնովին բարեկարգուեցաւ, արտաքին պատերը մշակուեցան, խորշեր աւելցան ու եկեղեցին հաստիպ եւ ինքնատիպ ոճով կնքուեցաւ: Ներքնապէս ընդարձակ վերնատուն մը աւելցուեցաւ որուն պատճառով «կը քանդուէր նախկին անշուք թմբուկն ու զմբէթը, փոխարէնը աւելի բարձր եւ զեղեցիկ զմբէթ մը բարձրացնելով» «սլացիկ ծաւալով»:

Նորոգեալ եկեղեցիին արտաքին կամարակապ եւ լայնանիստ մուտքը մեծ տպաւորութիւն կը գործէ այցելուին վրայ, որուն վերեւ եւ շուրջը քանդակներ փորագրուած են ճաշակով եւ կրօնական բնոյթով: Մուտքին, եկեղեցւոյ արեւմտեան կողմը զոյգ մը զանգակատուններ աւելցուած են, եւ ճակատի քանդակները՝ գծուած քանդակագործ Արտաշէս Յովսէփեանի կողմէ, օգտագործելով Աղթամարի Սուրբ Խաչ Եկեղեցւոյ սուրբ-գրային նկարները, եւ քանդակուած վարպետ Արամ Սահականի ձեռքով: Ամենէն տպաւորիչը մուտքի բարաւորի վրայի Աստուածամայրն է, վերեւը՝ Գաբրիէլ եւ Միքայէլ հրեշտակապետներով, ու իրենց միջեւ խաչազարդ քանդակներով, ճակատի վերի մասը ամբողջական քանդակուած գոտիով:

Բարերար ՔիրքԾեան Եղբայրներ

Եկեղեցւոյ վերակառուցման բարերարները եղան Լոնտոնէն յայտնի ազգայիններ Սարգիս եւ Աստղիկ ՔիրքԾեաններու երկու որդիները Գէորգ եւ Յովհաննէս եղբայրները, որոնք 100,000 տոլարի յատկացումով իրագործեցին ամբողջական ծրագիրը: «Ի հիմանէ վերակառուցաւ ի Հայրապետութեան Տեառն Վազգէնայ Առաջնոյ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի եւ բարեկարգեցաւ արդեամբ Գէորգի եւ Յովհաննէսի ՔիրքԾեան յամի Տեառն 1976 Նոյեմբերի» արձանագրուած է եկեղեցւոյ ճակատին դրուած մարմարեայ տախտակին վրայ»:

Եկեղեցւոյ օծումը կատարուեցաւ Միւռնոսօրհնէքի յաջորդող Կիրակի Հոկտեմբեր 3-ին Վազգէն Հայրապետի նախագահութեամբ ու

բարձր ներկայութեամբ Երուսաղէմի եւ Կ. Պոլսոյ հայոց պատրիարքներուն: Օծումը կատարեց կոմիտաս Արքեպիսկոպոս, ի ներկայութեան բարերարներուն եւ ծնողաց եւ հայրենի ու արտասահմանեան հոգեւորական եւ աշխարհական հիւրերուն, ընդ որս նաեւ տողերս գրողին: Հայրապետը տուաւ իր քարոզը Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ հակիրճ պատմականը ընելով եւ գնահատելով զոյգ ճարտարապետներու եւ քանդակագործ վարպետներու ձեռնաց աշխատանքը, «որոնց շնորհիւ մարմին առաւ այս զեղեցիկ հայկական ոճով Ս. Սարգիս եկեղեցին»: Հայրապետը իր բարձր դիւան

նազիրութեամբ կը վկայէր թէ եկեղեցւոյ վերակառուցման ամբողջ ընթացքին «Մենք վայելցինք նաեւ հայրենի կառավարութեան եւ Երեւանի քաղաքային իշխանութիւնների յոյժ բարեացակամ վերաբերմունքը»:

Վազգէն Հայրապետ իր շնորհակալութիւնը կը յայտնէր բարերար ՔիրքԾեան եղբայրներուն որոնք «բարի գաւակներն էին հաւատացեալ մի ընտանիքի», որոնց ծնողները Սարգիս եւ Աստղիկ հիւնէն ի վեր բարերարներն եղած էին Մայր Աթոռին Տ.Տ. Գէորգ Զ. Կաթողիկոսի օրերէն: Այստեղ կ'ուզեմ յիշել ՔիրքԾեան ընտանիքին հետ իմ ունեցած յիշատակելի հանդիպումները, գրեթէ ամէն կիրակի Լոնտոնի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, մինչ կ'ուսանէի Լոնտոնի համալսարանէն ներս: Նաեւ յետագային երբ Ֆիլատելֆիա կը պաշտօնավարէի յատուկ այցելութեամբ Անգլիա մեկնեցայ մասնակցելու Օքսֆորտի Համալսարանի գիտաժողովին, նաեւ ներկայ ըլլալու Գէորգ ՔիրքԾեանի պսակադրութեան Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ՝ նախագահութեամբ Կ. Պոլսոյ Շնորհք Պատրիարքին եւ ձեռամբ Տիրան Արքեպիսկոպոս Ներսոյեանի:

Հրաժեշտի ճաշկերոյթ

1976 թուի Հոկտեմբեր 3-ի երեկոյեան Երեւանի «Անի» հիւրանոցի ճաշարահին մէջ ճաշկերոյթ կը տրուէր Արարատեան Թեմի առաջնորդական փոխանորդ կոմիտաս արքեպիսկոպոսին եւ թե

Շար.ը էջ 19

Mother's

DAY

DINNER DANCE

Մայրերու Օրուայ Ճաշկերոյթ

Կազմակերպութեամբ՝

ԿԼԷՆՏԵԼԻ ԱՐՍԷՆ ԿԻՏՈՒՐ ՄԱՍՆԱԺԻԻԿ ԵՒ Հ.Մ.Մ.-Ի ՏԻԿՆԱՅ ՄԻՈՒԹԻՒՆԻՆ

ՇԱԲԱԹ, 12 ՄԱՅԻՍ, 2018

երեկոյեան ժամը 8:00-Էն սկսեալ
Հ.Մ.Մ.-ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ
1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104

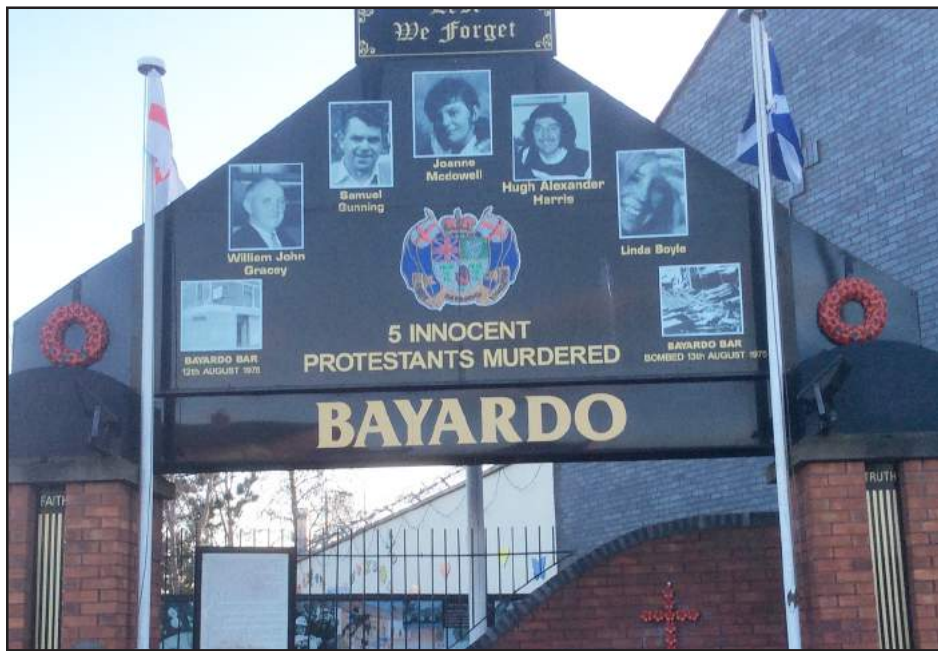
Երեկոն կը խանդաւարէ՝ D.J. Alex

Մուտքի նուէր՝ \$40

Տոմսերու համար դիմել՝
Կարօ (818) 913-4024 կամ Ալօ (818) 913-9311

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԵՐ

ՊՈՒՍՏԱԿԱՆ ԳՐԱՅԻՆ ԳԵՂԵՏԵԱՆ

Պատանեկան տարիներուս Հիւսիսային Իրլանտան միշտ ալ եղած էր մտքիս մէջ շփոթ, բայց նաեւ հետաքրքրութիւն ստեղծող երկիր մը: Նախ, որ կային երկու Իրլանտաններ, եւ միշտ չէ, որ կրնայինք այդ տարիներուն զանազանել մէկը միւսէն: Կար նաեւ Հիւսիսային Իրլանտայի ներքին տագնապը կը լսէինք եւ լուրերէն կը հետեւէինք, որ «բողոքականներ»-ը կը կռուին «կաթողիկէներուն» դէմ: Բայց ինչպէ՞ս կրնար ըլլալ, որ մարդիկ եւ հաւաքականութիւններ իրարու հետ կը կռուէին քրիստոնէական համայնքի պիտակին տակ:

Բայց մեր պատանեկան օրերուն Հիւսիսային Իրլանտայի խառնաշփոթ պատկերին մէջ կային նաեւ հուշակ տուող գրաւականներ:

Մեր պատանեկան տարիներուն կը հետեւէինք համաշխարհային հուշակ առած մեծ ֆուտպոլիստներուն եւ անոնց սիրագործութիւններուն. անոնց մէջ էր նաեւ հիւսիս Իրլանտացի ճորճ Պեյթլը, որ մինչեւ այսօր եւ յետմահու հիւսիս Իրլանտացիներու երկրպագուներէն մէկն է: Երկրի օդակայաններէն մէկը կոչուած է իր անունով, ինչպէս նաեւ շքեղ պանդոկ մը՝ մայրաքաղաքի կեդրոնական հրապարակին վրայ: Ու տակաւին, ինչ խօսք, նշանաւոր Թայթանիք նաւը, որ Հիւսիսային Իրլանտայի նաւարկութեան ճարտարարուեստի ստեղծագործութեան մէջ առասպել եւ իւրաքանչիւրին հպարտութիւնն է: Բայց չ'ուշանար իրլանտացիներուն հաստատումը, որ երբ նաւը ձգեց Պելֆասթի նաւահանգիստը, ամէն ինչ լաւ էր: Եւ որ՝ միայն անվիրական Չուրերուն մէջ էր, որ պատահեցան աղէտն ու պատուհասը:

Փետրուար 2018: Մտքիս մէջ գծուած անցեալի այս բոլոր «պատկերները» պիտի փորձէի մէկ-մէկ քակել եւ, կ'երեւի, քիչ մըն ալ հասկնալ ու տակաւին վայելել Հիւսիսային Իրլանտան ու անոր շատ գեղեցիկ բնութիւնը:

«Ես մեծցած եմ բաժնուած հաւաքականութեան մը մէջ», գործակիցս՝ Քաթրինն է, որ կը փորձէ մէկ կողմէ բացատրել, բայց նաեւ՝ ցոյց տալ մայրաքաղաք Պելֆասթին «բաժնուած» իրավիճակները: «Տակաւին մինչեւ այսօր հաւաքականութեան մէջ կայ այդ խորունկ բաժանումը՝ շարունակեց ան, անկար ան երեւոյթէն, որ 1998 «Աւագ Ուրբաթի» համաձայնագիրը փորձեց հաշտեցնել երկու «անհաշտ» հաւաքականութիւնները...

Երբ կը շրջագայէի Պելֆասթի տարբեր շրջաններուն մէջ ու բաժնուած կողմերը, սկսայ տեսնել, թէ ինչպէ՞ս պատմութիւնը ինքզինք կը կրկնէ: Նոյնն է տագնապը քիչ մը ամէն տեղ: Կայ միայն խորքային տարբերութիւնը: Մայրաքաղաք Պելֆասթի տարբեր շրջաններուն մէջ շինած են «պատեր» (ու բաժնած՝ հաւաքականութիւնները) եւ զանոնք կոչած՝ «խաղաղութեան պատեր», որպէսզի անդորրութիւնը հաստատեն...

Բայց այս պատերը խորացուցած են ցաւն ու անոր ետին՝ ատելութիւնը: Ու տակաւին ամուր եւ պարիսպի նման դռները, որոնք մինչեւ այսօր տակաւին գիշերները կը գոցեն, որպէսզի կանխեն անախորժ իրադարձութիւնները: Եւ կ'անցնիմ, այսպէս ըսած, բողոքական շրջանէն դէպի կաթողիկէ մաս. իւրաքանչիւր շրջանի մէջ գետեղուած են յուշակոթողներ, ուր իւրաքանչիւր խմբակ կը փորձէ յիշել իր «նահատակները» եւ անոնց մէջէն իրենց «իրաւունքները»...

«Բրիտանացի եմ եւ ոչ՝ անգլիացի». Հեսթինգսն է, որ բողոքական երիցագոյն եկեղեցիի հոգեւոր հովիւ է, որ կը փորձէր նաեւ ներկայացնել իր տեսակէտը:

«Եկեղեցական համայնքները կը գործածուին որպէս պիտակ՝ քաղաքական-ընկերային խոր բաժանումներու պայքարին մէջ», ըսաւ ան:

Կաթողիկէ շրջանակները շատ աւելի ամուր ձեւով կ'ուզեն կառուիլ իրենց արմատներուն: Իրլանտան գրեթէ կորսնցուցած է իր ազգային լեզուն՝ «կէլթիք»-ը: Անգլերէնը կը տիրապետէ ամէն տեղ: Բայց հետաքրքրական էր տեսնել, որ կաթողիկէ շրջանները մէջ փողոցներուն անունները գրուած են անգլերէնով եւ կէլթիք լեզուով: Այս ձեւով անոնք կը փորձեն «յիշեցնել», թէ ունին լեզու մը, որ պէտք է պահուի եւ պահպանուի:

Ու դարձեալ՝ խաղաղութեան պատեր եւ անոր երկու բաժնուած կողմերը, որոնց մէջ կը զգաս ապրուած «վախը»... Իւրաքանչիւր յուշակոթող եւ նկար կամ գրութիւն այդ վախին շուքին տակ անցեալին կառուցելու իրականութիւնն էր: Արդեօ՞ք ապահովութիւնն էր իրենց փնտրածը...

1921 թուականին ստեղծուած է Հիւսիսային Իրլանտան՝ Մեծն Բրիտանիոյ կազմին մէջ. խորհրդարանը կազմուած է 1932-ին: Եթէ երկրին վարչամեքենան կը գործէ «համախոհութիւն» ստեղծելու տեսլականով՝ տարբեր կողմերու միջեւ, բայց կայ տակաւին անվատահոլութիւնը... «Բողոքականները ու-

նին մտահոգութիւնը, թէ ինչ կրնայ պատահիլ իրենց, եթէ կաթողիկէները իշխեն»: Դարձեալ Քաթրինն է. «Եւ այս իմաստով, եթէ ազգայնականները, իմա՝ կաթողիկէները, կ'ուզեն մտածել ապագայի մասին, բրիտանացիները, իմա՝ բողոքականները կը փորձեն պահել իրենց ունեցածը»: Եւ այստեղէն նաեւ յառաջ կու գան Մեծն Բրիտանիոյ մէջ մնալու եւ կամ անջատուելու ձգտումները:

Հապա հայկական ներկայութիւնը...

Դոկտ. Փոլ Մանուկ (Տիշչէքէնեան) եկած է Պասրայէն, Իրաք: Ան ելեկտրոնային ճարտարապետ է եւ վկայուած՝ Սկոտլանդի համալսարանէն. այսօր Պելֆասթի մէջ կը դասախօսէ եւ կ'աշխատի ակադեմական ու գիտահետազոտական կեդրոններու մէջ: Ամուսնացած է տեղացիի մը հետ եւ կազմած՝ ընտանիք: Փոլին մեծ հայրը եղած է գործօն անդամ Հայ կաթողիկէ եկեղեցիին մէջ եւ, ինչպէս՝ բոլոր հայերը, Յերասպանութենէն ճողպարած, վերապրած ու հաստատ-

ցաւը: Երկու հակադիր իրականութիւններ՝ գեղեցիկը եւ վատը, որոնք ինչպէս իրարու մէջ մտած ու գօտեպնդուած են իրարմով եւ կազմած մէկ ապրող իրականութիւն: Այս նոյն պատկերը քիչ մը ամէն տեղ է, չէ՞: Մենք ալ ապրեցանք գեղեցիկ Լիբանանի մէջ այդ ահաւոր վախը, ցաւն ու անապահովութիւնը: Մենք ալ շինեցինք երեւոյց եւ չերեւոյց խաղաղութեան պատեր եւ բաժնեցինք հաւաքականութիւնները, որպէսզի աւելի ապահով կեանքեր ստեղծենք ամբողջ տասնհինգ տարիներու վրայ երկարած: Ու տակաւին ներկայի ապրած մեր իրականութիւններուն մէջ որքան բան կայ անցեալէն. վախը եւ անվատահոլութիւնը... Եւ՝ (չ)երեւոյց յուշակոթողները եւ երեւոյթները, որոնց մէջէն մենք ալ անցեալի անորոշութիւնները կը բերենք ներկային...

Հապա ի՞նչ խօսք այն բոլոր քաղաքական տագնապներուն ու պատերազմական վիճակներուն, որոնք տարածուած են քիչ մը ամէն տեղ՝ հոս ու հոն, մօտիկ թէ հեռուոր:

ուած է Իրաք: Հայրը եղած է գործօն անդամ Հայ առաքելական եկեղեցիին եւ մայրը՝ աւետարանական: Կ'երեւի այս «երեքին» միացումով Փոլը այսօր կրնայ լաւապէս նաւարկել Իրլանտայի նման միջհամայնքային փոթորկոտ երկրի մը մէջ:

«Կը փորձեմ հայութիւնը ծանօթացնել, ո՛ւր որ կը գտնուիմ՝ համալսարանի ասպարէզիս եւ այլ պետական շրջանակներու մէջ»: Փոլը այն հայն է, որ կ'ուզէ միշտ հայ գտնել ու հայու հանդիպել: «Հայցները թիւր Պելֆասթի մէջ շատ փոքր է, հազիւ հինգ հոգի ենք», Փոլն է խօսողը: Ան կը փորձէ նախաձեռնել եւ այս պատիկ հայկական խմբակը քովքովի բերել տարբեր առիթներով: «Միշտ չէ, որ կը յաջողիմ: Այս օրերուն մարդիկ շատ զբաղած են», ըսաւ ան:

Բայց Հայաստանը Փոլին սրտին մէջ է: Անոր մեծ դուստրը Հայաստան այցելած եւ աշխատած է հայրենիքի մէջ երկու տարի՝ որպէս ընկերային ծառայող եւ իր մասնակցութիւնը բերած է տարբեր բարեսիրական ծրագիրներու մէջ: «Աղվանս այցելութիւնը մեզ խթանեց, որ ա՛լ աւելիով առնչուինք հայրենիքին հետ: 2001 թուականէն սկսեալ ամէն տարի կանոնաւոր կերպով Հայաստան կ'այցելենք», ըսաւ Փոլ:

Հիւսիսային Իրլանտայի այդ շատ գեղեցիկ բնութեան մէջէն կը փորձէի դուրս հանել տագնապն ու

Պատմութիւնը որքան ինքզինք կը կրկնէ եղեր: Խաղաղութեան պատերը քիչ մը ամէնուրեք: Այդ պատերուն շուքին տակ՝ (չ)երեւոյց վախերն ու ատելութիւնները: Նոյն կրկնուող իրավիճակները. միայն աշխարհագրական բովանդակութիւնն է, որ կը փոխուի...

Ու դարձեալ Հեսթինգսն է. «Իմ աղօթքս է, որ յաջող սերունդներուն հետ այս վախերը վերանան, եւ մարդոց հոգիներուն մէջ խաղաղութիւնը արմատանայ:

Եթէ Հեսթինգսը կը խօսէր իր երկրի ապագայի տեսլականին ի խնդիր, բայց իւրաքանչիւրս կը խօսինք եւ պարտինք խօսիլ նաեւ մեր ապրած շրջաններուն համար:

Եթէ պատմութիւնը ինքզինք կը կրկնէ, ուրեմն արժէ այդ կրկնուող պատմութեան մէջէն մէջտեղ հանել վստահութիւնը եւ խաղաղութիւնը: Եւ այս կարելի է, երբ մարդը իր շինած խաղաղութեան պատերը կը փլէ եւ անոր տեղ կը սկսի շինել խաղաղութեան հոգիներ... Հոգիներ, ուր պատեր չկան՝ եւ ուր բնութեան ու հոգիներու գեղեցկութիւնը կը միանան որպէս մէկ «պատկեր», մէկ, միացած եւ ոչ իրարու հակադիր՝ կազմելու համար ապրելու կեանքեր, ուր վստահութեան եւ խաղաղութեան հոգիներ կը շինուին:

Եւ ընտրանքը մարդունն է իւրաքանչիւրիս...

Ի՞նչ պիտի ուզենք շինել: Խաղաղութեան պատեր, թէ՞ խաղաղութեան հոգիներ...

ՄՐՏԻՍ ԽՕՍՔԸ ԻՍ ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ

Իմ սիրելի հայրենակիցներ, մեծ սրտի եւ բարի հոգու տէր մարդիկ, ես՝ Անի Եաղուպեանս ունեմ 8 տարեկան որդի, որ ծնուել է սրտի բնածին արատով (single ventricular), այս հիւանդութիւնը հազուադէպ հիւանդութիւն է: Իմ որդիս՝ Մարթինը շատ վաղ հասակից, 3 ամսականից մինչ այսօր արդէն 4 վիրահատութիւն է ունեցել: Սկզբնական ժամանակահատուածում բոլոր ծախսերը մենք կարողանում էինք հոգալ մեր ուժերով, բայց հետագայում երբ տեղեկացանք, որ երեխայիս բուժումը պէտք է շարունակուի Ամերիկայում, մենք կանգնեցինք դժուարութեան առաջ: Մեզ անհրաժեշտ էր աւելի մեծ գումար: Մենք դիմեցինք Իրանի հայկական համայնքին, առաջին մեզ հովանաւորեց Թեհրանի բարեխնամ առաջնորդ Տ. Սեպուհ Սրբազան Արքեպիսկոպոսը եւ Թեմական Խորհուրդը:

Յարգելի հայրենակիցներ, դուք գիտէք թէ ինչ բարոյ խնդիր է Իրանից Ամերիկա գալը, այսինքն մեզ միաժամանակ անհրաժեշտ էր եւ ճանապարհածախսը, եւ որդուս բուժմանը յատկացուող գումար:

Մենք դիմեցինք Ամերիկայի Միւնիսպալիտի քաղաքում գտնուող Իրանի երեխաների ֆոնդին նրանք յամծն առան միայն երեխայիս բուժումը, որը պէտք է կատարուէր երեխաների հւանդանոցում: Դիմեցինք Իրանի հայ համայնքին, որոնք շատ արագ արձագանգեցին մեր խնդրանքին եւ կազմակերպեցին դրամահաւաք: Ես եւ որդիս տեղափոխուեցինք Ամերիկա եւ այցելեցինք երեխաների հիւանդանոց (Childrens' Hospital): Հիւանդանոցում սկսեցին որդուս բուժումը, նրանք կատարեցին 3 վիրահատութիւն: Մենք բուժումներից յետոյ վերադարձանք Իրան, շատ մեծ յոյսով, որ այլեւս որդիս լիովին ապաքինուել է, բաց դա շատ կարճ տեւեց, որուս ինքնագոցողութիւնը նորից վատացաւ, մենք ներից դիմեցինք նոյն ֆոնդին, նրանք մեզ պատասխանեցին, որ այլեւս չեն կարող օգնել: Մենք նորից դիմեցինք ֆոնդին, շատ խնդրելով որ երեխայի վիճակը շատ վատ է եւ խնդրում ենք հնարաւորինս օգնեն: Ֆոնդը մեզ օգնեց միայն վիզայի հարցով, ես եւ որդիս եկանք Ամերիկա, բայց նրանք այլեւս չկարողացան բուժման խնդիրները հոգալ, քանի որ ֆոնդը փակուել էր գումար չունենալու պատճառով:

Նոյեմբեր 2016ին մեզ տեղափոխեցինք Լոս Անճելոս որպէսզի ես այստեղ ստանամ Մետիքալ եւ շարունակեմ որդուս բուժումը այստեղի երեխաների հիւանդանոցում (Childrens' Hospital):

Այժմ 2018 թուականի Փետրուարից որդիս գտնուել է հիւանդանոցում,

նրան կրկին վիրահատել են եւ նրա վիճակը կայունացել է: Յարգելի հայրենակիցներ, իմ որդուս դեռեւս հարկաւոր է երկար ժամանակ լիովին բուժուելու համար: Ես եւ որդիս արդէն մեկուկէս տարի է այստեղ ենք, եւ ինձ համար շատ դժուար է թափառականի կեանք ունենալը, բարեկամի, ծանօթի, ընկերների տանը անցկացնելը, եւ ամենակարեւորը, որ այս վիճակը շատ է ազդում որդուս հովեգիճակի վրայ: Քան որ ինձ համար կարեւորը որդուս հանգիստը ապահովել է, ուստի ինձ հարկաւոր է մի փոքր անկիւն, երեխայիս հանգիստը կազմակերպելու եւ կարիները հոգալու: Ամուսինս որոշ չափով հոգում է Իրանից իմ ծախսերը, բայց դա չի բաւարարում, իսկ ես չեմ կարող աշխատել, քանի որ որդուս հարկաւոր է 24 ժամեայ խնամք: Ինձ ճանաչող մարդիկ գիտեն որ ես նախկինում գործուցեայ անձնաւորութիւն եմ եղել: Իրանում ես դասաւանդել եմ դաշնամուր, դեկավարել եմ Թեհրանի Չիարմահալ միութեան Ուրարտու երգչախումբը: Այս իմ ամենազախար մտահոգութիւնը իմ որդուս առողջական վիճակն է: Յարգելի ժողովուրդ, ես դիմել եմ այստեղ հայկական հաստատութիւններին՝ եկեղեցական մարմիններին, բայց ինձ մերժեցին, ասելով. Մենք ոչինչով չենք կարող օգնել: Այս պահին ես կանգնած եմ շատ դժուար իրավիճակի մէջ, մայր, որը պայքարում է որդու կեանքի համար, ուստի խնդրում եմ իմ հայրենակիցներին հնաւորին չափով ինձ օգնել:

Սիրելի հայրենակիցներ, ես ուզում եմ ի սրտէ շնորհակալութիւն յայտնել Քաջ Նազար« հեռուտածորգիի ղեկավար Պարոն Յովհաննէս Բալայեանին՝ միակ անձնաւորութիւնը, որ իր ծրագրում ընդգրկեց ինձ, որի միջոցով ես ձեռք բերի բազմաթիւ բարեկամներ:

Այդ բարեկամներից են Պըրպէնքի «Ռաֆֆի» նպարատան սեփականատէրեր Ռաֆֆի եւ Ռազմիկ Յարութիւնեանները, որոնք ընդառաջեցին իմ խնդրանքին եւ իձն ապահովեցին 6 ամսուայ բնակարանով: Շնորհակալութիւն նաեւ այն հայրենակիցներին որոնք օգնեցին իրենց հնաւորութիւնների չափով ինձ ապահովեցին որոշակի գումար: Ես համոզուեցի որ կան բարի կամքի տէր մարդիկ, որոնք օգնեցին, օգնում են եւ յոյսով եմ օգնելու են:

Յարգելի հայրենակիցներ, եթէ ցանկութիւն ունէք տեղեկանալու որդուս առողջութիւնից, խնդրեմ գաճա հարէք հետեւեալ հեռախօսահամարով՝ (818) 281-1272:

Մայրական ցերմ սիրով՝ Անի Եաղուպեան

ԵՐԵՒԱՆԻ «ՄԱԼԱԹԻԱ» ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԴՊՐՈՑՆ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԵԼ Է ԿՈՆՍԱԿՆՏԻՆ ՕՐԲԵԼԵԱՆԻ ԱՆՈՒՆՈՎ

Երեւանի շուրջ 25 երաժշտական եւ արուեստի դպրոցներից միայն մէկն էր, որ չէր կրում որեւէ ականաւոր արուեստի գործչի անուն. դա «Մալաթիա» արուեստի դպրոցն էր: Այս տարուայ Փետրուարի 13-ին գումարուած Երեւանի աւագանու նիստում աւագանու անդամները հաւանութեան են արժանացրել Երեւանի «Մալաթիա» արուեստի դպրոցը ԽՍՀՄ եւ ՀՀ ժողովրդական արտիստ Կոնստանտին Օրբելեանի անուամբ անուանափոխելու որոշման նախագծին: Պաշտօնական ցուցատախտակն արդէն փակցուած է դպրոցի մուտքին, սակայն հանդիսաւոր բացումը կը լինի աւելի ուշ, Յունիսին, Կամբերային երաժշտութեան տանը կայանալիք հաշուետու համերգի հանդիսաւոր միջոցառման ժամանակ, իսկ Սեպտեմբերին դպրոցի շէնքի պատին կը տեղադրուի Օրբելեանի դիմաքանակը:

Մինչ այդ, Մարտի 26-ին դպրոցում տեղի ունեցաւ պաշտօնական անուանափոխութիւնից յետոյ առաջին միջոցառումը՝ նուիրուած Թատրոնի համաշխարհային օրուան: Այդ օրը Երեւանի Կոնստանտին Օրբելեանի անուան արուեստի դպրոցում տօնական եռուգեռ էր: Հիւրընկալել էին յայտնի դերասանուհի, ՀՀ վաստակաւոր արտիստ էվելինա Շահիրեանին եւ նրա դստերը՝ դերասանուհի Նայիրա Շահիրեանին: Դասական ու ժամանակակից մոտիվներով Թատերական հետաքրքիր ներկայացում, դժոխներով ազդեցիկ ու տպաւորիչ կատարում, վերջում էլ՝ անկեղծ գրոց դերասանների հետ: 1972 թուականին հիմնադրուած արուեստի այս կրթօճախը սկզբում գործել է իբրեւ երաժշտական դպրոց, 1999 թուականին դարձել է արուեստի դպրոց, քանի որ ոչ միայն երաժշտական գործիքները եւ վոկալի, այլ նաեւ պարի, կերպարուեստի, Թատերական բաժինների մեծ պահանջարկ կար: Այսօր դպրոցն ունի շուրջ 300 աշակերտ եւ 53 հոգանոց համերաշխ կոլեկտիվ:

Արինա Մանուկեանն այստեղ է աշխատում 1990 թուականից: 1997-ից դպրոցի փոխտնօրէնն է: Տիկին Արինան, կարելի է ասել,

դպրոցի եռանդուն ոգին է՝ անսպառ էներգիայով: Պատմում է, որ դպրոցը Կոնստանտին Օրբելեանի անունով անուանակոչելու միտքը ծնուել է անուանի երաժշտի մահուան ժամանակ՝ 2014 թուականին: Տիկին Արինան չի համբերել եւ հենց նրա հոգեհանգստի օրը մօտեցել է նրա զարմիկին՝ Ալզ Սպենդիարեանի անուան օպերայի եւ բալետի ազգային ակադեմիական Թատրոնի գեղարուեստական ղեկավար Կոնստանտին Օրբելեանին, եւ յայտնել իրենց նախաձեռնութեան մասին: Օրբելեան կրտսերն ընդունել է առաջարկը եւ խոստացել, որ առաջիկայ օրերին կ'այցելի դպրոց քննարկելու այդ հարցը: «Ճիշտն ասած՝ մտավախութիւն ունէի, որ մաստրոն միզուցէ չգայ կամ մոռանայ մեր առաջարկի մասին: Բայց մի քանի օր անց նա զանգահարեց ու եկաւ,-յիշում է տիկին Արինան,-մեր դպրոցն այդ ժամանակ վերանորոգուած չէր, տեսքը շատ վատն էր: Մտածեցի՝ երեւի թէ կը փոշմանի, որ դրական է արձագանքել: Բայց Օրբելեանը ոչ միայն համաձայնեց, այլեւ շատ ոգեւորուած էր մեր նախաձեռնութեամբ եւ յուզուած»: Դպրոցի տնօրէն Տաթևիկ Համբարձումեանը կարծում է, որ դպրոցի անուանափոխութիւնը շատ կարեւոր էր ոչ միայն մեծ կոմպոզիտորին յարգանքի տուրք մատուցելու տեսանկիւնից, այլեւ դպրոցին իրեն արժանի անուանումով հանդէս գալու եւ իր անուամբ հպարտ լինելու առումով: Մեր դպրոցին «Մալաթիա» անուանումն ուղղակի համապատասխան չէր,-ասում է տնօրէնը,- չէ՞ որ սա արուեստի դպրոց է: Մենք հիւանալի սաներ ունենք, որոնք տարբեր տեղական ու միջազգային մրցույթների դափնեկիրներ են դառնում: Մի տեսակ միշտ վատ էինք զգում, որ հարցնում էին՝ ո՞ր դպրոցն էք ներկայացնում, ասում էինք՝ «Մալաթիա»: Այդ անունը շատերի մօտ Մալաթիա տօնավաճառի հետ է ասոցացւում: Այնպէս որ, մենք հիմա աւելի հպարտ ենք, որ կրում ենք մեծ կոմպոզիտոր, դիրիժոր, երաժշտագէտ Կոնստանտին Օրբելեանի անունը»:

SEROP'S CAFE
GREEK & LEBANESE FOOD
 SERVING BATON ROUGE SINCE 1979

ԲՆՈՒԹԵԱՆ ՈՒԺԸ ԾՆՇԱԽՏԻ ԴԵՄ

Եթէ մարդը հասկնար, թէ ինչ ուժ է հզորութիւն ունի գինք շրջապատող աշխարհը, ան այդպէս հակասական չէր վերաբերեր անոր: Իր գոյութեան ընթացքին մարդկութիւնը գիտակցաբար եւ անգիտակցաբար կը վնասէր բնութեան, սակայն անիկա կը յաջողէր վերականգնել: Հզոր ներուժը, որ ուղղուած է վերականգնման համար, գոյութիւն ունի մեզ շրջապատող աշխարհին մէջ եւ մենք կրնանք գայն օգտագործել մեր ապաքինման համար: Եւ այսպէս, ինչպէս կրնայ բնութիւնը բուժել մարդը:

Արեւ- Անիկա ո՛չ միայն հզոր լուսատու է, որուն շնորհիւ մենք կը տեսնենք եւ կը զգանք տաքութիւնը: Արեւը ունի ստեղծած գործական ուժ: Անոր ճառագայթներուն շնորհիւ այս աշխարհի մէջ կ'իրականանան շատ ընթացակարգեր: Բացի այդ, արեւը բարենպաստ ազդեցութիւն կ'ունենայ մեր հոգեկան առողջութեան վրայ: Իրականութեան մէջ ամէն ինչ բաւական պարզ է՝ արեւը կը խթանէ հորմոններու արտադրութիւնը, որոնք պատասխանատու են հոգեկան առողջութեան եւ կայուն զգացողութեան համար: Եթէ դուք ճնշուած էք, գացէք գրասանքի, նոյնիսկ մուսլ եղանակին, քանի որ արեւուն ճառագայթները կ'անցնին ամպերուն մէջէն: Իրականացուցէք «արեւային գրասանքներ» մինչեւ ձեզի լաւ զգաք:

Ծով- Ծովու ջուրին յատուկ պարունակութիւնը նոյնպէս բարենպաստ ազդեցութիւն կ'ունենայ մեր հոգեկանին վրայ: Գիտնականները ապացուցած են, որ ծովափին ապրողները աւելի քիչ կը տառապին հոգեկան եւ հորմոնային խանգարումներէ: Ծովային օդը հարուստ է եւ կը կարգաւորէ հորմոններուն արտադրութիւնը: Ծովափին-

եայ գրասանքներու օգնութեամբ կարելի է ազատիլ ճնշխտէն եւ բարձրացնել տրամադրութիւնը: Բացի այդ, ծովուն աղմուկը ունի հոգեկանը բուժելու ազդեցութիւն, կը չէզոքացնէ ճնշումներուն արդիւնքը եւ կը հանգստացնէ:

Ձայնային բուժում- Տերեւնեթու խշշոցը կ'օգնէ հանելու լարաձուլութիւնը, տրամադրուելու դրական մտքերու եւ բարձրացնելու կեդրոնացուածութեան մակարդակը: Յաճախ գրասանքէք քաղաքային աչքներու կամ անտառներու մէջ: Անձրեւի ձայնը բարենպաստ ազդեցութիւն ունի ջղախն համակարգին վրայ, կ'ազատէ քունի խախտումէն եւ կը հանգստացնէ: Թռչուններու երգը կրնայ բուժել նոյնիսկ ամենաբաց ձգուած ճնշումը, կրնայ հանգստացնել:

Կենդանիներ- Այսօր նոյնիսկ աւանդական բժշկութիւնը կ'ողջունէ տարբեր կենդանիներու մասնակցութիւնը՝ բուժիչ ազդեցութիւնը մեծցնելու համար: Զբաղմունքը՝ ձիերով եւ դէփիններով, կ'օգնէ հոգեկան զարգացման հետ խնդիրներ ունեցող երեխաներուն, ինչպէս նաեւ աւելի բարդ հոգեկան խնդիրներ ունեցողներուն: Մեծահասակներուն՝ կենդանիներու հետ կապը կ'օգնէ յաղթահարելու զգացմունքային եւ հոգեբանական խնդիրները: Դէփինարիում յաճախելը, ամէնօրեայ գրասանքը չորքոտանի «ընկերոջ» հետ կամ փամփրիկ կատուն ունակ են ո՛չ միայն մարդը ազատելու ճնշխտէն, այլեւ կեանքը աւելի երջանիկ դարձնելու:

Բնութեան հետ ներդաշնակ կեանքը կ'օգնէ մեզի մեր մէջ բանալու ապաքինման աղբիւրները: Վատ մի տրամադրութիւնը բնութեան հանդէպ, անիկա ստեղծուած է ձեզի համար եւ կրնայ շատ օգտակար ըլլալ:

ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔԸ ԳԵՂԵՑԻԿ ԲԱՅՆՈՒԹԵԱՆ Ե

Շատ յաճախ կանայք արտաքինի մէջ հաշուի կ'առնեն գրեթէ ամէն ինչ՝ մագերը, եղունգները, մաշկը, դիմաշարդարումը, հագուստը եւ այլն, բացի քայլուածքէն: Սակայն զեղեցիկ քայլուածքը ձեր գեղեցկութեան 70% է: Դուք կրնաք նորաձեւ չհագուել, բայց եթէ կարենաք գեղեցիկ քայլել, շարժիք փափուկ, նրբագեղ, առանց շտապելու, ուստի առանց ուշադրութեան չէք մնար:

Գեղեցիկ քայլել կարելի է սորվիլ ինքնուրոյն:

Խորհուրդ 1- Ուղղեցէք մէջքը: Իջեցուած ուսերը, առաջ անցած գլուխը ձեր շարժումներուն ծանրութիւն կը հաղորդեն եւ կողքէն գեղեցիկ չեն դիտուիր:

Խորհուրդ 2- Քայլելու ընթացքին կրունկը եւ ոտքի ծայրը պէտք է մէկ գիծի վրայ ըլլան: Շարժման ընթացքին առաջինը յատակին կը դրուի կրունկը, այնուհետեւ մարմնի ծանրութիւնը կը տեղափոխուի ոտնաթափի մէջտեղի մասէն դէպի ծայր եւ կը հրուի մակերեսէն միւս քայլին համար:

Խորհուրդ 3- Փորձեցէք պահպանել հաւասարակշռութիւնը, մանր-մանր քայլեր չընել եւ գիւնուր ըի նման չքայլել: Ժիշդ քայլի երկարութիւնը պէտք է հաւասար ըլլայ ձեր ոտնաթափին: Խորհուրդ 4- Մի՛ փորձէք

քայլել մոտէններու նման: Ատիկա պատե՛հ է միայն բեմի վրայ: Ամէնօրեայ կեանքի մէջ փորձեցէք ճիշդ քայլին հետեւիլ, որ հաւասար է ոտնաթափի երկարութեան:

Խորհուրդ 5- Հետեւեցէք ձեռքերուն, մի՛ թափահարէք գանոնք քայլելու ժամանակ: Զեռքերը պէտք է շարժին ձեր քայլերուն հաւասար: Աշխատեցէք չպահել ձեռքերը գրպան ներուն մէջ, ատիկա նոյնպէս գեղեցիկ չէ:

Խորհուրդ 6- Հետեւեցէք գլխու դիրքին, շատ մի բարձրացնէք քիթը եւ մի իջեցնէք դունչը: Երկու պարագային ալ ատիկա գրաւիչ չի դիտուիր:

Խորհուրդ 7- Բարձրակրունկ կօշիկները կը զարդարեն իւրաքանչիւր կնոջ կերպարը, սակայն անոնց վրայ պէտք է կարենալ ճիշդ քայլել, այսպէս կերպարը կը ձախողի: Քայլելու ժամանակ ոտքը, որուն վրայ կը տեղափոխուի ծանրութեան կեդրոնը, պէտք է ուղիղ ըլլայ: Ոտնաթափերը պէտք է ծայրով ներս դրուին: Ընտրեցէք միայն որակեալ կօշիկներ:

Գեղեցիկ քայլել սորվիլը բարդ չէ, կարեւորը ցանկութիւնն է եւ աշխատանքը: Արդիւնքը ձեզ, իրօք, պիտի ուրախացնէ, քանի որ վստահ եւ գեղեցիկ քայլող կանայք միշտ կը հիացը նեն տղամարդոց:

ԼԱԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ԴԱՍԱՐԱԿ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Գիտնականները պարզած են միշտ լաւ տրամադրութիւն ունենալու հասարակ կանոններ: Ամէն ինչի աւելի դրական նայելու համար, պէտք է բաց ըլլալ փոփոխութիւններուն եւ նախապէս հաւատալ չափողութեան: Կարեւոր է հասկնալ, որ մեզմէ իւրաքանչիւրը իր սեփական երջանկութեան կառուցողն է, այդպատճառով պէտք է սիրենք մենք մեզ եւ պատասխանատուութեամբ մօտենանք կեանքի ոճի ընտրութեան:

Լաւ տրամադրութեան թեման կը հետաքրքրէ գրեթէ բոլորը: Հասկնալ, թէ ինչը աւելի երջանիկ կը դարձնէ մարդը՝ կ'օգնէ չենթարկուելու ջղայնացնող մանր հանգամանքներուն, որ հնարաւորութիւն կու տայ ոգեշնչուած լուծելու նոյն իսկ ամենայուզի խնդիրները: Ատիկա այն է, ինչի համար կարեւոր է ժամանակ յատկացնել, որպէսզի ամէն ապրած օր, իրօք, ուրիշութիւն պարգեւէ: Ուստի, գոյութիւն ունին բազմաթիւ միջոցներ՝ լաւ տրամադրութիւնը պահպանելու համար: Անոնցմէ կարելի է առանձնացնել 10 գաղտնիք, որոնք առաւել դիւրին են յիշելու եւ իրա գործելու համար:

1) «Առողջ մարմնի մէջ՝ առողջ ոգի»: Առանց ֆիզիքական առողջութեան, իրօք, մարդուն ուժերը չեն բաւականացներ պայքարելու կեանքի բոլոր անախորժութիւններուն հետ: Տասը վայրկեան տեւող մարզանքը հաճելի, առողջացնող երաժշտութեան տակ, դրական լիցքեր կը հաղորդէ ամբողջ օրուան համար:

2) Պէտք չէ տրուիլ իսկոյն միանակ մնալու ցանկութեան: Հարազատ մարդիկ եւ մտերիմ ընկերները ճիշդ դեղամիջոց են իւրաքանչիւր տխրութեան: Իսկ եթէ ատիկա կարելի է համատեղել քաղաքէն դուրս երթալով կամ երեկոյցով, ուրեմն ամէն ինչ աւելի լաւ պիտի ըլլայ:

3) Երաժշտութիւնը, իրականութեան մէջ, հրաշքներ կը գործէ, կարեւոր է հաւատալ անոր: Առողջացնող, թէ՛ նուրբ: Ամբողջ բնականութեամբ, թէ՛ հանգիստ: Բաւական է գտնել ճիշդ երգը կամ մեղեդին եւ անոնք միանգամայն պիտի բերեն հաճելի յիշողութիւններ եւ դրական զգացմունքներ պիտի պարգեւեն:

4) Հիասքանչ է գտնել գործ մը,

որով հաճելի պիտի ըլլայ զբաղիլ: Ի գուր չէ, որ մարդիկ կը նախընտրեն մաքրել գիր քեր ուն դարակները, խնդիրները լուծելու փոխարէն:

5) Չ'արժեք յետաձգել երազանքներու իրականացումը: Եթէ մարդը հնարաւորութիւն ունի ուրախացնելու ինքզինք, պէտք չէ երկարաձգել այդ պահը, աւելի յարմար ժամանակ հաւանաբար չըլլայ:

6) Մարդը պէտք է խնամէ ինքզինք եւ գրաւիչ ըլլայ շրջապատին համար, այդ պատճառով կարեւոր է ապահովել հոգեկան յարմարաւտութիւնը՝ հետեւելով արտաքինին:

7) Իւրաքանչիւր մետալ ունի իր հակառակ կողմը: Իսկ հաւանաբար աւելի լաւ է յետաձգել խնդիրին լուծումը, որպէսզի ընթացքին կարենալ հասկնալ, որ ամէն ինչ այդքան ալ ճգնա ժամային չէ, որքան կը թուի:

8) Օգտակար է խախտել սեփական եւ ընդհանուր սկզբունքներն ու սովորութիւնները: Եթէ երբեմն ցանկութիւն կ'առաջանայ անձրեւի տակ առանց հովանոցի գրասնելու կամ ուտելու ամբողջ մեծ աման մը խտացած կաթ, կարելի է տրուիլ այդ «հակասութեան ոգիին»:

9) Լալ եւ տիրիլ ամիսը մէկ անգամ կարելի է եւ պէտք է: Մարդուն անհրաժեշտ է ազատիլ բացասականէն, որ կը կու տակուի իր մէջ:

10) Ամենակարեւորը իւրաքանչիւր մարդու համար իմանալ իր արժէքը եւ հաւատալ սեփական ուժերուն: Կարեւոր է հասկնալ, որ անյաջողութիւնները տարբեր կ'ըլլան: Անոնք նաեւ կը յայտնուին հաւասար չափաբաժինով եւ երբեմն դժուար է գանոնք յաղթահարելը: Մարդը պէտք է միշտ կարենայ հասկնալ ինչը կ'անհանգստացնէ զինք եւ ինչու: Կարեւորը խնդիրներու ճիշդ դասակարգումն է, գոյութիւն ունին այնպիսիները, որոնց վրայ չ'արժեք ուշադրութիւն դարձնել, եւ այնպիսիները, որոնց պէտք է ետ մղել ու յաղթանակ տանիլ: Գրագիտորէն առաջնահերթութիւններ դնելը, ոչինչ բարդացնելը, ուրախութեամբ շրջապատի հետ կիսուիլը եւ լայն ժպտիլը հասարակ վարժութիւններ են աւելի երջանիկ դառնալու համար:

VA Print Media
Book Printing • Hard Covers • Year Books
Restoration of Old Books & Bibles
Նոր Գիրքերու Տպագրութեան Եւ Հին Գիրքերու Նորոգութեան Համար Հեռաձայնէ՛ ՎԱՀԻ ԱԶԱՊԱՀԵԱՆԻՆ
Vahe Atchabahian
1743 E. Elizabeth St. • Pasadena, CA 91104
Tel: 626-793-6220 • Cell: 626-354-5924
vamedia@yahoo.com • www.vaprintmedia.com

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Մխիթարեանը Բաց Կը Թողնի Եւս Երկու Շաբաթ

Սառնափոստի դէմ Ապրիլի 8-ին կայացած խաղից յետոյ (3:2) «Արսենալ»-ի գլխավոր մարզիչ Արսեն Վենգերը թարմ տեղեկատուութիւն է ներկայացրել թիմի կիսապաշտպան, Հայաստանի հաւաքականի ավագ Հենրիխ Մխիթարեանի վնասուածքի հետ կապուած:

«Նա վնասել է ծնկահոդի կապերը», - ասել է գլխավոր ծների ղեկավարը՝ յաւելելով, որ Մխիթարեանը չի մասնակցի ԲԿՄԱ-ի, ինչպէս նաեւ Նիւքասլի եւ Վեսթ Հեմի դէմ խաղերին, հաղորդում է «Արմենպրես»-ը՝ վկայակոչելով «Արսենալ»-ի պաշտօնական կայքը:

«Ես կարծում եմ, որ նա հաստատ բաց կը թողնի այդ խաղերը, սակայն, այնուամենայնիւ, կը կարողանայ խաղալ սեզոնի աւարտին», - ընդգծել է ֆրանսացի մասնագէտը:

Ապրիլի 12-ին «Արսենալ»-ը պատասխան խաղ կ'անցկացնի ԲԿՄԱ-ի դէմ, իսկ Ապրիլի 14-ին եւ 21-ին կը մրցի Պրեմիեր Լիգայում՝ համապատասխանաբար, Նիւքասլի եւ Վեսթ Հեմի հետ: Ապրիլի 28-ին գլխավոր ծները արտագնայ խաղում կը հանդիպեն Մխիթարեանի նախկին ակումբի՝ «Մանչեսթեր Եունայթեդ»-ի հետ:

Հենրիխ Մխիթարեանը վնասուածք ստացաւ Ապրիլի 5-ին, Մոսկուայի ԲԿՄԱ-ի դէմ (4:1) Եւրոպայի Լիգայի քառորդ եզրափակչի առաջին՝ յաղթական խաղի 60-րդ րոպէին: Որոշ պարբերականներ շտապել էին յայտարարել, որ կիսապաշտպանը կարող է բաց թողնել սեզոնի ամբողջ մնացած մասը:

Վարդան Մինասեանը Դարձեալ Գլխավորեց Հայաստանի Ֆութպոլի Ազգային Հաւաքականը

Հայաստանի ֆութպոլի ֆեդերացիայի շտաբ-բնակարանում կայացել է ՀՖՖ գործկոմի հերթական նիստը: ՀՖՖ կայքէջի փոխանցմամբ օրակարգային հարցերից է եղել Հայաստանի ազգային հաւաքականի գլխավոր մարզչի նշանակումը:

«ՀՖՖ նախագահ Ռուբեն Հայրապետեանն առաջարկեց քննարկել վարդան Մինասեանի թեկնածութիւնը: Գործկոմի անդամները միաձայն կողմ արտայայտուեցին ներկայացուած թեկնածութեան վերաբերեալ եւ վարդան Մինասեանը հաստատուեց Հայաստանի ազգային հաւաքականի գլխավոր մարզչի պաշտօնում:

Ապրիլի 6-ին հրաժարական էր տուել ազգային հաւաքականի նախկին գլխավոր մարզիչ Արթուր Պետրոսեանը:

Լեւոն Արոնեանը Մրցաշարն Աւարտեց Առանց Պարտութեան

Հայկական շախմատի առաջատար Լեւոն Արոնեանը Grenke Chess Classic մրցաշարն աւարտեց առանց պարտութեան: Վերջին տուրում հաջորդապէս տեւորը սպիտակներով ոչ ոքի խաղաց գերմանացի Մաթիաս Բլիւբաու-մի հետ եւ վաստակեց 5 միաւոր: Տուրի միւս պարտիաները շարունակուած են:

Նախորդ 8 տուրերում հաջորդապէս տեւորը ոչ ոքի էր խաղացել գերմանացի Գեորգ Մեյերի, հնդիկ Վիշվանաթան Անանդի, չինուհի Հոու Յիֆանի, ֆրանսիացի Մաքսիմ Վաչյե-Լազարովի, աշխարհի ախոյեան Մագնուս Կարլսենի, ռուս Նիկիտա Վիտյուգովի ու ԱՄՆ-ը ներկայացնող Ֆաբիանո Կարուանայի հետ, ինչպէս նաեւ սպիտակներով յաղթել էր Ատրպէյճանի ներկայացուցիչ Արկադի Նալդիչին:

Լեւոն Արոնեանը Grenke Chess Classic-ի անցած տարուայ յաղթող է: Նախորդ տարի նա 7 հնարաւորից վաստակել էր 5.5 միաւոր եւ միանձնեայ գրաւել առաջին տեղը: Երկրորդ տեղը կիսել էին Մագնուս Կարլսենը եւ Ֆաբիանո Կարուանան, որոնք վաստակել էին 4-ական միաւոր:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցեք «Մասիս» Շաբաթաթերթին
T: (626) 797-7680 massis2@earthlink.net

«Բաւարիան» Ապահովեց Գերմանիայի Ախոյեանութիւնը

Միւլն խենի «Բաւարիան» պաշտպանեց ֆուտպոլի Գերմանիայի ախոյեանի տիտղոսը: Գերմանական Բունդեսլիգայի 29-րդ տուրում առաջատար «Բաւարիան» հիւրընկալուելիս 4:1 հաշուով կամային յաղթանակ տարաւ «Աուգսբուրգի» նկատմամբ եւ անհասանելի դարձաւ երկրորդ տեղում գտնուող Գելզենկիրխենի «Շալկեի» համար: Առաջնութեան աւարտից 5 տուր առաջ միւլնխենցիները 20 միաւոր առաջ են անցել «Շալկեից», որը մէկ խաղ պակաս է անցկացրել: «Բաւարիան» Գերմանիայի ախոյեան դարձաւ ռեկորդային՝ 28-րդ անգամ ու 6-րդ տարին անընդմէջ:

8-րդ Տարին Անընդմէջ Ռոնալդուն Խփում Է Առնուագն 40 Կոլ

Մադրիդի «Ռեալի» յարձակուող Կրիշտիանու Ռոնալդուն Սպանիայի առաջնութեան 31-րդ տուրի խաղում Մադրիդի «Աթլետիկոյի» դարպասը գրաւելու շնորհիւ 8-րդ տարին անընդմէջ հատեց մէկ մրցաշրջանում բոլոր մրցաշարերում խփած 40 կոլի նշանը:

Յիշեցնենք, որ Ռոնալդուն համար այդ կոլը 650-րդն էր ակումբային եւ հաւաքականի կարիերայում (903 հանդիպում):

Մուրիցիոն Պատրաստ Է Նեյմարի Համար ՊՍԺ-ին Տալ Պոզբային Եւ Մարտիալին

Անգլիական «Մանչեսթեր Եունայթեդի» պորտուգալացի գլխավոր մարզիչ Ժոզէ Մուրինյոն պատրաստ է հրաժարուել թիմի ֆրանսացի խաղացողներ, կիսապաշտպան Պոլ Պոզբայից եւ յարձակուող Անտոնի Մարտիալից եւ նրանց տրանսֆերը տալ ֆրանսական ՊՍԺ-ին՝ Պրագիլիայի հաւաքականի յարձակուող Նեյմարին ձեռք բերելու համար, գրում է բրիտանական Daily Star-ը «Մանչեսթեր Եունայթեդը» համաձայն է երկու ֆուտպոլիստներից բացի, ՊՍԺ-ին նաեւ վճարել 50 միլիոն ֆունտ ստերլինգ՝ գործարքն այս ամռանն իրականացնելու համար:

Փարիզեան ակումբը հետաքրքրուած է Պոլ Պոզբայի եւ Անտոնի Մարտիալի ծառայութիւններով, սակայն ցանկութիւն չունի կորցնել Նեյմարին:

Ոչ պաշտօնական տուեալներով, պրագիլացի ֆուտպոլիստը չի ցանկանում կարիերան շարունակել Ֆրանսայում:

Որքա՞ն Գումար Են Ստանալու Աշխարհի Առաջնութեան Մրցավարները

ՖԻՖԱ-ն հրապարակել է Աշխարհի 2018 թուականի մրցավարների հոնորարների չափը:

Ասոցիացիան մրցավարներին բաժանել է 3 կատեգորիաների: Մասնաւորապէս, թոփ կատեգորիայում գտնուողները կատարած աշխատանքի դիմաց 57.000 եւրո են ստանալու: Բացի այս գումարից, եւս 2500 եւրո տրուելու է իւրաքանչիւր խաղի համար: Եզրային մրցավարները իւրաքանչիւր խաղի համար ստանալու են 1600 եւրո, ինչպէս նաեւ 20.000 եւրո հոնորարներ:

HARRY THE HANDYMAN SERVICES
Air Conditioning Repair
Plumbing & Roofing
Water & Gas Pipes • Fencing & Painting
Iron Work Repair • Electrical Job
Email: haroutig007@gmail.com
Dependable • Reliable • Fast Work
CALL HARRY
818.219.3314

ՀՈԳԵՅԱՆԳԻՍ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԳՈՒԶՈՒԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առթիվ փաստաթիւնայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ յաւարտ Ս. Պատարագի տեղի պիտի ունենայ հոգեհանգստեան պաշտօն, Կիրակի, 29 Ապրիլ 2018ին:

- Սգակիրներ՝ Այրի Տիկին Ժողէֆին Գուգուեան Տէր եւ Տիկ. Յակոբ եւ Մարգրիտ Գուգուեան եւ զաւակները Այրի Տիկին Ժիւլիէթ Աւագեան եւ զաւակները Տէր եւ Տիկ. Նազարէթ եւ Մարինա Գուգուեան եւ զաւակները Տէր եւ Տիկ. Մովսէս եւ Տալիտա Խաչատուրեան եւ զաւակները Տէր եւ Տիկ. Ճորճ Գուգուեան եւ զաւակները Տէր եւ Տիկ. Սարգիս Գուգուեան եւ զաւակները Այրի Տիկ. Լիտիա Տէօքմէճեան եւ զաւակները Տէր եւ Տիկ. Սիմոն եւ Լենա Սարգիս եւ զաւակները Տէր եւ Տիկ. Յովսէփ Գուգուեան Տէր եւ Տիկ. Կարօ եւ Անի Պէքաբեան եւ զաւակները Տէր եւ Տիկ. Վազգէն եւ Գարոյի Սամուէլեան եւ դուստրը Տէր եւ Տիկ. Վիգէն եւ Թալին Լապայեան Տէր եւ Տիկ. Եագուպ եւ Սիլվի Գուգուեան Տէր եւ Տիկ. Միսաք եւ Թամար Հեքիմեան Հոգեճաշ պիտի մատուցուի Raffi's Catering and Banquet սրահին մէջ, 3887 E Sierra Madre Blvd, Pasadena, CA 91107:

Եթէ Սերժ Սարգսեանը Վարչապետ Չդառնայ

Շարունակուած էջ 6-էն

նական: Բայց դա արդար չէ: Չէ՞ որ նա բարեփոխումներ իրականացրեց, ոչ կենսունակ կառավարման համակարգը փոխարինեց կենսունակ խորհրդարանական համակարգով եւ այսքանից յետոյ ի՞նչ խղճով պէտք է հեռանայ: Ո՛չ, մենք չպէտք է թոյլ տանք, որ նա հեռանայ: Ես անձամբ պատրաստ

եմ դուրս գալ փողոց՝ պահանջելու, որ նա մնայ: Թէկուզ հրապարակային խոստումը դրժելու գնով, պէտք է մնայ, որովհետեւ նա մեր անփոխարինելի եւ անսխալ նաւավարն է: Եթէ Սերժ Սարգսեանը վարչապետ չդառնայ, ապա ես՝ Կարպիս Փաշոյեանս, կարտագաղթեմ այս երկրից: «ՀՐԱՊԱՐԱԿ»

Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՎԵՐԱՆՈՐՈՎՈՒՄԸ

Շարունակուած էջ 14-էն

մական խորհուրդի կողմէ «ի պատիւ Հայոց Հայրապետին, Երուսաղէմի եւ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքներին ու բարերարներին» ի ներկայութեան 180 հրաւիրեալներու որոնց երախտագիտական խօսք կ'ուղղէր Սարգիս Քիւրքեան «Ամենայն Հայոց մեր շատ սիրելի վեհափառ Հայրապետին, մեզի տրուած բացառիկ պատիւին համար»: Քիւրքեան երջանիկ կը զգար իր տիկնոջ հետ միասին որ իրենց երկու որդիներուն ցանկութիւնը կատարուած էր «շատ փա-

ռաւոր եւ շքեղ կերպով»: Հայրապետական պատգամի աւարտին Ամենայն Հայոց Հայրապետը Քիւրքեան Գէորգ եւ Յովհաննէս եղբայրներուն շնորհեց Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի Ա. Կարգի շքանշաններ առ ի գնահատութիւն իրենց մատուցած բացառիկ օժանդակութեան համար մայրաքաղաք Երեւանի Հայրապետական Թեմի առաջնորդանիստ եկեղեցւոյ վերակառուցման առիթով: Յետագային, Գարեգին Եպիսկոպոս Ներսիսեանի փոխանորդութեան օրով Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ կից կառուցուեցաւ առաջնորդարանի շէնքը:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ՐԱՄԱՐ) ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՐԱՄԱՐ 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104 ԴՆՈՒԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՏՈՔԹ. ԵՂԻԿ ԵՆԻԵՃԵԱՆԻ ՀԵՂԻՆԱԿԱԾ «ՊԱՆԴՈՒԽՏ»Ը

Շարունակուած էջ 13-էն

ու դիդ 440-րդ բարձունքի դիմաց, դիրք է գրաւել մեր 5-րդ գունդը: Մեզանից ձախ՝ դարաքիլիսեան ու պարտիզանական զնդերն են, եզտիների գումարտակը, սահմանապահ զօրամասը եւ մի քանի այլ խմբեր: 5-րդ զնդի հեռաւոր աջ թեւում, հիւսիսում՝ Կոչ գիւղում ու Արագածի լանջերին, ըստ տեղեկութեան, գտնուում են զնդապետ Հասան-Փաշաեանի (Կարօ Ղասապաշաեանի) հետեակ զունդը եւ խմբապետ Պանդուխտի 200 հոգուց բաղկացած հեծելազօրը: Դրանք պաշտպանում են մեզ անակնկալ թեւանցումից եւ շրջապատումից... Ինձ նախօրօք յայտնել են, որ իմ աջ թեւը պաշտպանում է Պանդուխտի հեծելազօրը: Յարձակումն սկսելիս ու նրա զարգացման ընթացքում նա աջ թեւից՝ Արագածի լանջերից պիտի իջնի ցած, հարուածի թուրքերին աջից ու թիկունքից եւ օգնի ինձ 440-րդ բարձունքը գրաւելու» (էջ 185):

նը, Ներքին եւ Վերին Թալինը» (էջ 191-192):

Սարգարապատի ճակատամարտին ետք Պանդուխտ կը մասնակցի Զանգեզուր-Արցախի ինքնապաշտպանական մարտերուն, ապա Երեւան գալով՝ ազգային հասարակական գործունէութիւն կը տանի: Պատմաբան Յարութիւն Թուրշեան Պանդուխտի կեանքի վերջին օրերուն մասին կը գրէ. «Տխուր վախճան ունեցաւ հնչակեան խմբապետ Պանդուխտը: Գաղափարական Պանդուխտը պատշաճ տեղ չգտնելով մայրաքաղաքում, իր շատ նօսրացած խմբով գնացել էր անհիւրընկալ Սարիղամիշ՝ սպասելով հայրենի Մուշ ու Սասուն վերադառնալու առաջին հնարաւորութեանը: Այստեղ էլ նա մեռնում է անտէրութեան մէջ, 1920 թուականի ամրանը» (էջ 218):

Եղիկ ձեռնարկը գրեկամներու մահախօսականներէն կ'արժէ յիշել հնչակեան գործիչ Լազոյի խօսքը, որ անքննելի ճշմարտութիւն է. «Ժամանակակիցներից բացի՝ կայ նաեւ պատմութիւն, որը անաչառօրէն կը դրուատէ արժանաւորին» (էջ 224): Եղիկ ձեռնարկը հատորը օժտած է օգտագործուած աղբիւրներու եւ անձնանուններու ցանկերով: Շնորհակալ աշխատանք է նաեւ իւրաքանչիւր գլուխի վերջաւորութեան տեղ գտած ծանօթագրութիւններուն հեղինակումը, որով ընթերցողին եւ ուսումնասիրողին յաւելեալ արժէքաւոր տեղեկութիւններ կը տրամադրուին:

Ահաւասիկ պատմութեան համար շատ օգտակար գործ մը, որով Պանդուխտ կը վերակենդանանայ մարմնապէս մեզմէ հեռանալէ գրեթէ դար մը ետք եւ կը գնահատուի արժանաւորապէս:

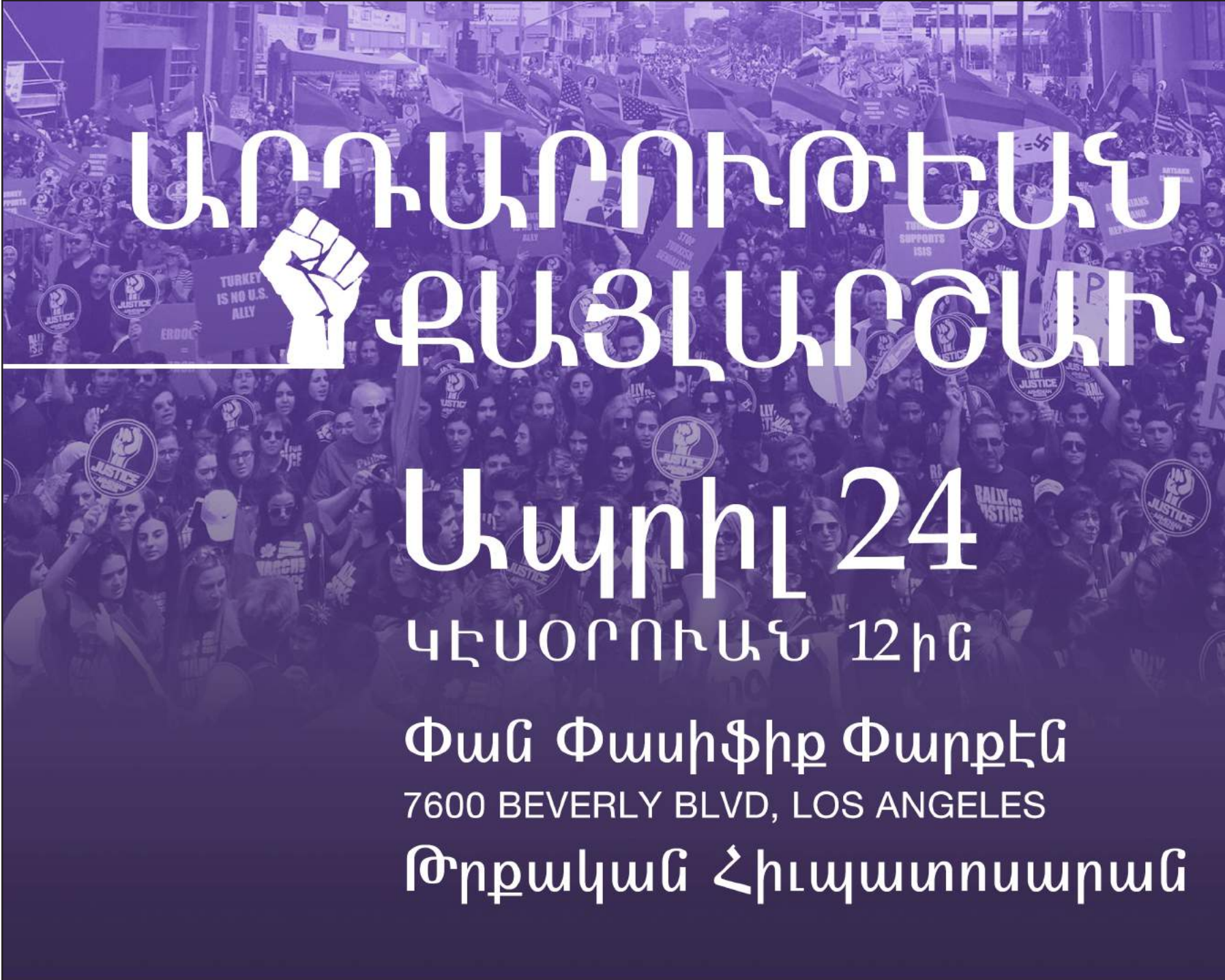
Վարձքը կատար՝, Տոքթ. Եղիկ ձերեճեան:

Ակնդէտ կը սպասենք նուիրեալ հայորդիներու մասին յաջորդ հատորներուդ:

ANNOUNCEMENT

State of California Bureau of Real Estate Notice to Judgment Debtor (Consumer Recovery Account Claim) RE 809 (Rev. 8/15) CONSUMER RECOVERY ACCOUNT UNIT TO: ANDO HACOPIAN Home Servers LLC AVETIS AVETIKYAN aka AVIK AVETIKYAN HACOPIAN FINANCIAL ENTERPRISES, INC. et al dba AAA NOTICE: Based upon a judgment or criminal restitution order entered against you in favor of MARIAM GULOYAN, application for payment from the Consumer Recovery Account of the Real Estate Fund is being made to the Bureau of Real Estate. If payment is made from the Consumer Recovery Account, all licenses and license rights that you have under the Real Estate Law will be automatically suspended on the date of payment and cannot be reinstated until the Consumer Recovery Account has been reimbursed for the amount paid plus interest at the prevailing rate. If you wish to contest payment by the Real Estate Commissioner, you must file a written response to the application addressed to the Bureau of Real Estate at: Bureau of Real Estate Consumer Recovery Account Unit P.O. Box 137007 Sacramento, CA 95813-7007 within 30 days after mailing, delivery, or publication of this notice, and mail or delivery of that response to the claimant. If you fail to do so, you will have waived your right to present your objections to payment.

ԱՌԴԱՌՈՒԹԵՆԱՆ ՔԱՅԼԱՐՇԱԻ

Ապրիլ 24
ԿԵՍՕՐՈՒԱՆ 12 ԻՆ

Փան Փասիֆիք Փարքեն
7600 BEVERLY BLVD, LOS ANGELES
Թրքական Հիւպատոսարան

Հանրակարգերը պիտի մեկնին
առաւօտեան ժամը 11:30 ին
ԿԼԵՆՏԵՅԼԷՆ
ՊԸՐՊԵՆՔԷՆ
ԼԱ ՔՐԵՍԷՆԹԱ/ԹԱՀԱՆԿԱԷՆ
ՓԱՍԱՏԻՆԱԷՆ
ՄՈՆԹԵՊԵԼԼՈՇՆ
ՀՈԼԻՎՈՒՏԷՆ
ՆՈՐԹ ՀՈԼՎՈՒՏԷՆ
ԷՆՍԻՆՈՇՆ
ՔԱՆՈԿԱ ՓԱՐՔ/ՎԱՆ ՆԱՅԶԷՆ

Փոխադրամիջոցներ Ապահովելու եւ
Ցաւելեալ Տեղեկութիւններու համար
Հեռաձայնեցէք 888 924 1915 թիւին:

